

Belföldi hírek

felhasználható: 9.00 órától!

bb.1. napirenden: az ujbpesti egészségügyi ellátás javítása
- ülést tartott a iv. kerületi tanács vb

t/gy/tr/hi/a/hgy

1974. november 19.

ujbpesten, a főváros egyik legnagyobb munkáskerületében egyaránt fontos feladat a lakosság és a kerületi üzemekben dolgozók egészségügyi ellátása, védelme. erről a fontos témáról tárgyalt kedden a iv. kerületi tanács végrehajtó bizottsága.

Lényegesen javult a szakorvosi rendelőintézet munkája - állapították meg. napi 478 szakorvosi óraszámmal, a hatáskörébe tartozó 31 körzeti orvossal és az üzemorvosi hálózattal közösen megnyugtatóan ellátja feladatát. ujbpest egészségügyében további fejlődést jelentett a korszerű baleseti sebészeti utókezelő kialakítása, valamint a nemrég átadott fürdőterápiás részlege. az egyesített gyermekegészségügyi intézet létrehozásával korszerűbbé, szervezettebbé vált a kiscsinyek egészségügyi gondozása. az intézet szakrendelője bázisa lett a 14-18 éves fiatalok szakellátásának is.
/folyt.köv./

q

bb.1./ napirenden.....folyt./-a

a mostani tervidőszakban az ujbpesti fekvőbetegellátás bővítésére új baleseti sebészeti osztályt és izotóp részleget hoztak létre. a két kerületi kórházban több mint ezer beteget ápolnak. a népesedéspolitikai határozat hatására örvendően megnőtt a szülészeti osztály, forgalma, ezért a következő tervidőszakban a szülészeti bővítést tervezik. távolabbi feladat: a károlyi kórház területén új 500-700 ágyas pavilont létesítenek.

a végrehajtó bizottság ülésén elismeréssel szóltak a kerület üzemegészségügyi hálózatának javuló munkájáról. ennek bázisintézménye az egyesült izzó önálló rendelője. a gyár jelentős anyagi hozzájárulásával a közelmúltban létrehozták az ujbpesti kórházban a hallásvizsgáló állomást, amely a zajártalmak megelőzésének és gyógyításának korszerű intézménye.

társadalmi összefogással a hárfa utcában szociális otthon rendeztek be, jelenleg a bővítést tervezik. a következő esztendőben megszüntetik az ősz utcai szociális otthon, helyette a kossuth lajos utcában korszerűbb intézményt létesítenek. ugyancsak az utóbbi esztendők eredménye: a szociális foglalkoztató új központi műhelyt kapott, s a főváros egyik legkorszerűbb intézményévé fejlesztették./mti/

-.-

bb.2. az országos műszaki könyvtár,

i/me/s/hi/a/hgy

1974m.november 19.

és dokumentációs központ, muzeum utca 17. szám alatti székházában csütörtökön nyílik meg a „25 éves a műszaki tudományos információs tevékenység az omkdk-ban, című kiállítás, amely a munka vörös zászló érdemrendjével kitüntetett omkdk információs ágazatának negyedszázados tevékenységéről ad áttekintést./mti/

-.-

bb.3. állásfoglalás a házirend egységes értelmezéséről

i/pr/gk/hi/a/-cz

1974. november 19.

egy esztendeje alkotta meg a fővárosi tanács a lakóépületek, ingatlanok házirendjéről szóló rendeletét, s a paragrafusok azóta is eredményesen töltik be feladatukat, szabályozzák az együttélés kisebb s nagyobb dolgait. a gyakorlat azonban több olyan problémát is felvetett, amely eltérő jogszabály-értelmezésre vezetett. a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága ezért - a hivatalos jogértelmezés igényének eleget téve - állásfoglalást fűzött a házirendről szóló rendelethez.

- 2 -

bb.3./ állásfoglalás.....folyt./-a

a házirend kimondja, hogy a kezelő az épületen, az ingatlanon, a lakásban, s a nem lakás céljára szolgáló helyiségben végzendő munka megkezdésének időpontjáról és várható tartamáról köteles előzetesen értesíteni a lakókat: felújítási munkáknál 90 napon belül, karbantartási munkáknál 30 napon belül írásban, életveszély elhárításához szükséges munkáknál pedig azonnal. ez a szövegezés a lakók érdekeinek védelmét célzó rendelkezésekkel ellentétes következtetés levonására is lehetőséget nyújthat: a pontatlan szövegezésből az is következhet, hogy a kezelő a rendeletben foglalt kötelezettségét akkor is teljesíti, ha az értesítés pár nappal a munka megkezdése előtt történik. mondván: az is belül van a 90, illetve a 30 napon. ilyen értelmezés azonban ellentétes a rendelet céljával. a szabály kifejezetten a lakók érdekeit szolgálja, hiszen a kellő időben kapott tájékoztatás alapján felkészülhetnek a munkára. ez azonban csak akkor érhető el, ha a tényleges kezdés és az arról szóló tájékoztatás között meghatározott idő áll rendelkezésükre. a jogszabály tehát úgy értelmezendő, hogy a kezelő a felújítási munkák esetében legalább 90 nappal, karbantartási munkák esetében pedig legalább 30 nappal a munka megkezdése előtt köteles tájékoztatást adni a kezdés idejéről és várható tartamáról.

a házirend szerint a 200 negyzetméternél nagyobb udvaru épület használaton kívüli kapualjában, udvarában, kertjében a lakóbizottság egyetértésével és a kezelővel kötött tárolási szerződés alapján, bérleti díj fizetése ellenében személygépkocsik, motorkerékpárok tárolhatók. a gyakorlatban nem értelmezték egységesen a tárolásra alkalmas terület nagyságának megállapítását, valamint azt, hogy mi tekinthető használaton kívüli kapualjnak. a végrehajtó bizottság állásfoglalása szerint a tárolásra alkalmas terület alapterületének megállapításánál a vakolt falsíkok, kerítések, támfalak, ezek hiányában a telekhatár között, a földfelszín fölött egy méter magasságban mért távokat kell figyelembe venni. nem szabad a tárolásra alkalmas terület nagyságába beszámítani a megjelölt határokon kívül eső területeket, ajtóknál, udvari bejáróknál levő beugrásokat, falfülkéket, valamint a falsíkokból kiugró, pillérek által elfoglalt területet. a tárolásra alkalmas terület nagyság alatt mindig egy összefüggő területrész értendő.

/folyt.köv./

- 3 -

bb.3./ állásfoglalás.....2.folyt./-a

igy nem tekinthető 200 négyzetméternél nagyobb területnek az olyan, több részből álló udvar sem, amelynél a kiszámított területrészt külön-külön nem éri el a 200 négyzetmétert, jól-lehet a két vagy több területrészt között kapuátjáróval biztosított a közlekedés. a végrehajtó bizottság leszögezte: mindig a helyszín ismeretében kell eldönteni, hogy az udvaron emelt állandó jellegű létesítmény, például diszkut, szobor, virágágyás, stb lehetővé teszi-e a gépjárműtárolást.

használaton kívüli kapualjnak azt kell tekinteni, amelyre az épületben lévő lakások és a nem lakás céljára szolgáló helyiségek megközelítéséhez egyáltalán nincs szükség. gondot okozott az is, hogy mi tekintendő rokkantak részére rendszerezett gépjárműnek, mert a jogszabály - példaként - csak a velorex típusu gépjárművet tüntette fel, s a tárolásra adott kivételes engedélyt csak az ilyen típusu gépjárművek tulajdonosai kaphatták meg. a jogszabály helyes alkalmazása szerint rokkantak részére rendszerezett gépjárműnek kell tekinteni minden olyat, amelynek a célra történő használatát az egészségügyi minisztérium vagy szakhatósága engedélyezte.

a házirend egyes paragrafusai szerint a gépjármű tárolására szolgáló építményt - az építési hatóság engedélyének birtokában is - a lakóbizottság és a kezelővel kötött szerződés alapján szabad létesíteni. a szövegezésből az a téves következtetés is levonható, hogy a kezelőn kívül a lakóbizottsággal is szerződést kellene kötnie az építtetőnek. ez az értelmezés azonban nem helytálló, a lakóbizottság nem lehet polgári jogszerződések alanya. gépjármű tárolására szolgáló építményt tehát a lakóbizottság egyetértésével és a kezelővel kötött szerződés alapján szabad létesíteni./mti/

-.-

bb.4. új szőlő fajtajelölt a „cserszegi fűszeres,,

vid/ká/a/hgy

1974. november 19.

keszthelyen, az agrártudományi egyetem kertészeti tanszékén több évtizede sikerrel foglalkoznak a köztermesztésben lévő szőlőfajták szelektálásával, nemesítésével. dr. bakonyi károly tudományos főmunkatárs 1955 óta dolgozik azon, hogy az olaszrizlingnél korábban érő és azzal egyenlő minőséget adó fajtákat állítson elő. /folyt.köv./

- 4 -

v

bb.4./ új szőlő.....folyt./-a

a balatonfelvidéki szőlőültetvények nagy része ugyanis olaszrizling, vagy az olaszrizlinggel azonos időben érő fajtákból tevődik össze, s az azonos érési idő szüretelési, feldolgozási és tárolási gondokat okoz.

a kutatóknak sikerült olyan klónokat előállítani, amelyek megfelelnek az említett követelményeknek. az országos fajtaminősítő intézetnél az elmúlt évben olyan fajtajelöltet jelentett be, amely az irsai olivér és a tramini keresztezéséből származik. a „cserszegi fűszeres,, néven bejelentett szőlő az olaszrizlingnél csaknem egy hónappal korábban - szeptember első felében - érik. az új jelölt illat és zamatanyagában megtartotta a tramini jó tulajdonságait, de lényegesen többet terem, nem fagyérzékeny - ami különösen fontos követelmény a balatonfelvidéki történelmi borvidéken - és ellenáll a gombabetegségeknek./mti/

-.-

bb.5. nem befolyásolja a hőmérséklet változás - új olajadalék

vid/ká/a/hgy

1974. november 19.

új olajadalékokat dolgoztak ki a veszprémi vegyipari egyetemen. a kenőolajhoz keverendő vegyület megakadályozza, hogy a hőmérséklet alakulására megváltoztassa tulajdonságát az olaj, így a hideg hatására megdermedjen. ezzel lehetőség nyílt olyan olajok gyártására, amelyeket már nem kell télen cserélni, ugyanakkor elhasználódása is lényegesen lassabb. a veszprémi vegyipari egyetem ásványolaj és széntekológiai tanszékének szabadalma alapján, reonit néven, a fűzfői nitrokémia kedte meg az új olajadalék gyártását, egyelőre a hazai igények kielégítésére. az érdeklődés azonban külföldön is nő az adalék iránt.

a reonit sikere után most újabb adalékok kutatását kezdték meg: olyan vegyületet kísérleteznek ki, amely megakadályozza, hogy az olajban lebegő anyagok lerakódjanak az alkatrészekre./mti/

-.-
- 5 -

bb.6. a tél beálltáig dolgoznak a balatoni vízügyi egységek

vid/81/a/hgy

1974. november 19.

a balatoni vízügyi egységek a tó jegesedéséig folytatják a szabályozási és védőmű építési munkálatokat. az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is több ezer köbméter követ és betont építettek be a tó partszegélyébe. az ujjakkal együtt a balaton mesterségesen kialakított állandó és ideiglenes partfalainak együttes hossza már meghaladja a 60 kilométert, jórészt a somogyi oldal hullámveréstől és eróziós károktól leginkább veszélyeztetett részein.

a balatonfüredi partoknál folytatják a molóttól nyugatra lévő partszegély töltését. új partfal épül ezen a helyen, ahol klub-és üdülőház céljaira rekesztenek el kisebb területeket. vízügyi gépek munkálkodnak a szántód és zamárdi közötti partszakaszon is, ahol mintegy 40 hektáros területet töltöttek fel.

a balatonon rendszeresen kotorják a hajók utvonalait. a tihanyi szorosban egy újból feltöltődött homokzátonyt kellett megszüntetni. /mti/

--

bb.7. három színházi ősbemutató kecskeméten

vid/sz8/tm/ká/a/-cz

1974. november 19.

a baráti országok drámairodalmának három figyelemre méltó alkotását tüzi műsorára a közeljövőben a kecskeméti katonai józsef színház társulata - mindhárom művet először játsszák hazánkban.

g.gorin mai szovjet szerző a gyujtogató című tragikomédiáját kamara-előadásban állítják színpadra, a kelemen lászló színpadon. a szovjetunió-szerte jelenleg is játszott sikeres repertoár darabot november 21-én mutatják be, s a társulat fiatal rendezője, balogh géza vezetésével. a főbb szerepekben szakács eszter, trokán péter, farády istván, baranyi lászló és kölgyesi györgy mutatkozik be. /folyt.köv./

- 6 -

bb.7./ három.....folyt./-a

a lengyel drámairodalmat reprezentálja századunk ismert írónője, zapolska van ilyen család című komédiája, amelyet páskándi géza dolgozott át. a dulszka asszony erkölcsse című darabról ismert írónő művének ősbemutatója november 22-én lesz, miszlay istván rendezésében. főszereplők: gurnik ilona, pécsi ildikó, forgács tibor, és lengyel jános.

kortárs bolgár drámaíró, p. pancsev mesejátékával december 1-én a gyermekszínházban tartják a harmadik ősbemutatót. a medveölő című darab rendezője: balogh géza, főszereplői: varsa mátyás, sára bernadette és major pál.

a fővárosi közönség is megismerkedhet a közeljövőben a kecskeméti társulat egyik kiemelkedő produkciójával: november 25-én a nemzeti színházban adják elő schiller: don carlos-át. a megrázó erejű alkotás rendezője ruszt józsef. fülöp király szerepében vendégként gábor miklós mutatkozik be. a címszerepet farády istván alakítja./mti/

--

bb.8. képernyőn erkel bánk bánja - a zenés tévésínház évadjának újdonságaiból

i/nn/gk/hi/a/-cz

1974. november 19.

az idén folytatja bemutatósorozatát a zenés tévésínház: feladatának tekinti a magyar klasszikus művek felfedezését, illetve új zenés drámák, komédiák bemutatását. az idei évad legjelentősebb vállalkozásának ígérkezik erkel ferenc bánk című operájának színes televíziós változata, amelyet vámos lászló rendez. nemzeti iperánk főszerepére simándy józsefet kérték fel, akinek művészete és alakja az elmúlt több mint két évtizedben olyannyira összenőtt bánk bán szerepével, hogy a televízió programba vette az ő nagyszerű szerepformálásának a megörökítését is. az operatársulattól komlóssy erzsébet alakítja még,, önmagát,, azaz gertud királynét az adaptációban, a többi énekes szerepet - a teljesebb irodalom azonosulás érdekében - színpadi művészekre bízták, akik - mint például fekete-tibor/ petur bán/, vagy solti bertalan/tiborc/ - vidéki vagy budapesti színpadokon is életre keltették már a drámaíró katona józsef halhatatlan alakjait. /folyt.köv./

l

- 7 -

bb.8./ képernyőn.....folyt./-a

igy a szereposztásban ott találjuk még szakács esztert, trokán pétert, benedek miklóst, illetve,, hangjukat,, ágay karolát, réti józsefet, palócz lászlót. a zenei felvétel a magyar hanglemezzgyártó vállalat stúdiójában készült, a budapesti filharmóniai társaság zenekara és a magyar állami operaház énekkara közreműködésével, ferencsik jános vezényletével.

új magyar kisopera született karinthy frigyess, a nagy drámairó,, című jelenetéből, amelyet láng istván írt át, s amelyhez ő komponálta a zenét is. a háromszereplős mű megszólaltatására udvardy tibort, szőnyi olgát és gregor józsefet kérték fel. a rendező horváth zoltán lesz. színes bábpantomim készült a külföldön élő ligeti györgy különös hangzásu,,aventures,, című kompozíciójára, szilágyi dezső forgatókönyvére. a bábokat koós iván tervezi, a bábrendező szőnyi kató, az egész produkciót bednai nándor jegyzi

sarkadi imre novelláiból springer mártá és baranyi ferenc,,vendégek,, címmel írt forgatókönyvet, amelyhez tamássy zdenkó komponált zenét. a televíziós vígopera félíx lászló rendezésében kel majd életre, a főszerepekben radnai györggyel, palcsó sándorral, kalmár magdával, barlay zsuzsával és kishegyi árpáddal.

a könnyed szórakoztatás jegyében készült el fényes szabolcs zenéjére az ,,örököld fehérben - feketében,, című zenés televíziófilm, amelyet szász péter írt és rendezett. a sok, immár örököld számba menő fényes szabolcs-slégert többek között ruttkai éva, mensáros lászló, rátonyi róbert, major tamás, huszti péter, tábori nóra, kern andrás, az omega-együttes tolmácsolja. feldolgozás készül huszka jenő hajdani híres operettjéből, a lili bárónőből is, a zeneszerző születésének 100.évfordulója alkalmából. a lili bárónőt ezuttal színes változatban láthatja majd a közönség. sós györgy krimijéhez bágya andrás komponált zenét, ebből született meg az,,ecet és aranka,, című mű, amelyet bán róbert irányításával rögzítettek képszalagra. ebben nagyobb szerepben márton andrást, galambos erzsit, szacsvay lászlót, márkus lászlót, zenthe ferencet, székhelyi józsefet és benkóczy zoltán láthatjuk majd. /mti/

..-

- 8 -

vbb.9. nemzetközi muzeumi tanácskozás moszkvában - szovjet-maw6-4 expedíció - munkásmozgalmi kiállítás felszabadulásunk 30.évfordulóján

i me/s/hi/fé -cz 1974.november 19.

a szovjetunió állami forradalmi muzeumát köszönti fennállásának 50.évfordulója alkalmából a magyar munkásmozgalmi muzeum. a többi szocialista ország muzeumaival együtt ünnepli a félévszázados jubileumot a november 26-28-i moszkvai tudományos ülészakon.

- a forradalmi és munkásmozgalmi muzeumok vezetői ezen a tanácskozáson muzeumaiknak az ideológiai nevelésben és a közművelődésben betöltött szerepéről terjesztenek elő tudományos közléseket. ezzel is elmélyítik a forradalmi muzeumhoz fűződő kapcsolatukat - tájékoztatta esti béla, a magyar munkásmozgalmi muzeum főigazgatója az mti munkatársát. - a magyar munkásmozgalmi muzeum fennállása óta együttműködik a forradalmi muzeummal, kölcsönösen szerveznek anyaggyűjtéseket, expedíciókat, kiadvány-és kiállítás cseréket. jelenleg több évre tervezett közös expedíciót folytatunk. munkatársaink a szovjetunióban kutatják az oroszországi forradalomban és polgárháboruban részt vett magyar internacionalisták tevékenységére vonatkozó dokumentumokat, emlékeket. a muzeum egyik munkatársa például a szovjet kollégákkal együtt moszkvában, szamarkandban, taskentben kereste fel az ott élő idős magyar internacionalistákat és azokat a szovjet embereket, akikkel együtt harcoltak a szovjet hatalom védelméért. az expedíció tagjai hazánkban folytatták a gyűjtést, nemrég budapesten a szovjet tudomány és kultúra házában mintegy 60, egerben a heves megyében élő 12, polgárháboruban részt vett veteránnal beszélgettek.

- ezenkívül mindkét országban széleskörben kutatjuk az orosz internacionalistáknak a magyar tanácskoztársaság védelméért folytatott harcával kapcsolatos dokumentumokat. a legrepresentatív tárgyakat jövő év tavaszán, hazánk felszabadulásának 30. évfordulóján tárjuk a közönség elé. a magyarországi munkásmozgalom történetét bemutató kiállítás rendezőkönyve, belső építészeti terve már elkészült, rövidesen megkezdik a helyszíni rendezést új otthonunkban, a budavári palotában, 1000 négyzetméternyi alapterületen a gyűjtés teljes anyagát a kutatás befejezése után állítjuk ki a szovjetunióban és nálunk.

/folyt.köv./

-9-

bb.9. / nemzetközi...folyt./fé

- a két muzeum munkatársai közös erővel igyekeznek felderíteni, számba venni a magyarországi antifasiszta ellenállási mozgalomra, hazánk felszabadítására, a szovjet-magyar gazdasági kulturális kapcsolatokra vonatkozó dokumentumokat is. a forradalmi muzeum munkatársai például tavaly és az idén - közreműködésünkkel - szociálista építőmunkánk bizonyítékait gyűjtötték, a többi között a székesfehérvári könnyűféműben és a kossuth térszben.

a közös felderítés, expedíciók során összegyűjtött sok értékes dokumentum, muzeális tárgy, fotó, hangfelvétel és más emlék nagymértékben elősegíti a forradalmi múlt megismerését, mai valóságunkról vallanak az utókornak./mti/

--

bb.10. husz év-hét és félszáz kötet - jubilál az olcsó könyvtár

hi/fé -cz

1974.november 19.

a szépirodalmi könyvkiadó 1954-ben indította a népszerű olcsó könyvtár sorozatot. napjainkig mintegy hét és félszáz kötet látott napvilágot. aki 1954-től máig figyelemmel kísérte és megvette az olcsó könyvtár kötetait, összegyűjthette például móríc zsigmond minden jelentős művét, mert ez idő alatt 23 munkája jelent meg - köztük még az erdélyi trilógia is - egy vagy több kiadásban sokszáz-ezer példányban. néhány kivételtől eltekintve tulajdonosa lehet mikszáth kálmán valamennyi regényének és elbeszélésének is 18 kötetben. nagy romantikusunk, jókai mór legjelesebb regényei 21 kötetben szintén megtalálhatók a sorozatban.

néhány példa a külföldi klasszikusok bemutatásáról: balzac regényei 10 kötetben láttak napvilágot, és stendhalnak minden regénye több kiadást ért meg, maupassant prózája öt kötetben és sok kiadásban került ki a sajtó alól. a sorozat megjelenési listáját tekintve homérostól, longostól kezdve boccacion, a régi olasz elbeszélőkön, benvenuto cellini életírásán át a xviii. század felvilágosult irodalma: voltaire, diderot éppugy megtalálható, mint a német klasszicizmus goetheje, a realista francia regény - az említett balzac és stendhalon túl - flaubert, vagy a romantikus victor hugo, dumas, az angol dickens, defoe, és az orosz irodalom remekei: puskin, gogol, turgenyev, tolsztoj, dosztojevszkij, csehov, gorkij művei.

/folyt.köv./

-10-

bb.10./ husz év -...folyt./fé

a xx.század jelentős magyar irodalmát babits, kosztolányi, krudy, kaffka margit, karinthy frigyos, tamási áron, tersánszky józsi jenő, füst milan és mások képviselik - általában több kötettel. de a xx. századi külföldi irodalom sem részesült mostohább bánásmódban. thomas mann, vagy hemingway, hardy, maugham, wells, golding, bates, hasek, capek, colette, greene egyaránt legszebb, legismertebb műveivel szerepel.

az olcsó könyvtár sorozat szerkesztői arra törekedtek, hogy a legolvasottabb és legközkedveltebb prózairóink kiadása mellett irodalmunknak azt a vonulatát népszerűsítsék, amelynek olvasása nem a már meglevő közönségigényekből következett, hanem amelynek befogadására szoktatni kellett az olvasókat. a sorozat a jövőben az eddigiekhez képest több xx.századi, modern alkotással bővül./mti/

--

bb.11. hárommillióan dolgoznak csökkentett munkaidőben - január 1-től minden vasutas törvényes munkaideje heti 44 óra

i kf/mm/ie/fé -cz 1974.november 19.

a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását szolgáló intézkedések sorában 6 évvel ezelőtt kezdődött a rövidített munkaidő tömeges bevezetése. 1968-70 között, az iparban és az építőiparban mintegy kétmillió dolgozó tért át a rövidebb munkahétre. /ezt megelőzően csak az egészségre ártalmas munkakörökben és a folyamatosan termelő üzemekben volt munkaidő kedvezménye körülbelül 210 ezer munkavállalónak./ utána, ahogy a feltételek, a lehetőségek megengedték, fokozatosan jutott több szabadidőhöz 1972-73-ban az államigazgatásban, a társadalmi szerveknél 250 ezer majd az idén félmillió kereskedelmi, hírközlési, valamint a kommunális ellátásban, az oktatásban és kulturális területen dolgozó.

jelenleg a népgazdaság különböző ágazataiban a négymillió bérből és fizetésből élő 75 százalékának, mintegy hárommillió dolgozónak 44 óra vagy ennél kevesebb a heti munkaideje.

a minisztertanács idei augusztusi határozata intézkedett a többiekéről is, arról hogy 1975 január 1 és 1977 december 31 között mindenütt át kell térni a 44 órás munkahétre. a tervek szerint jövőre újabb 450-500 ezer - egészségügyi és közlekedési - dolgozó helyzetét könnyítik a rendelkezés végrehajtásával, s 1976-1977-ben kerül sor az állami mezőgazdasági üzemek és a szállítás körülbelül további százezer dolgozója munkaidejének rendezésére.

/folyt.köv./

-11-

t

bb.11. / hárommillióan..1.folyt./fé

a máv január 1-től egyszerre valamennyi munkakörben, ahol eddig 48 órát dolgoztak, bevezeti a 44 órás munkahetet.

szabó Antal, a vasutasok szakszervezetének főtitkára az mti munkatársának elmondotta, hogy a máv tulajdonképpen folytatja a megkezdett munkát, hiszen dolgozói felének már megteremtette a több szabadidő lehetőségét. a mostani intézkedés további mintegy 75-76 ezer vasutast érint.

- az áttérés feltételeit a vasut gazdasági és szakszervezeti vezetői a belső erőforrások, a tartalékok feltárásával már korábban megteremtették - mondotta - s további erőfeszítéseket tesznek, a munka jobb megszervezésére, az ugynevezett üresjáratok, a teljesítmény nélküli foglalkoztatottság csökkentésére. más ágazatok tapasztalatai alapján is meggyőződünk arról, hogy - bár a szűkös munkaerőhelyzet nehezíti a megoldást - mód van arra, hogy a rövidebb idő alatt is elvégezzék dolgozóink feladatukat.

- az előkészületekből úgy látjuk, hogy mintegy 29 ezer vasutas - az alkalmazottak, az állandó nappalos beosztású forgalmi dolgozók, a munkások és az utazószemélyzet egyrésze - munkaidejét többletlétszám és többlet bér nélkül önerőből tudjuk csökkenteni, több mint 46 ezer dolgozónál azonban központi támogatásra van szükség ahhoz, hogy a kieső munkaidő alapot túlmunkával pótolhassuk. erre a célra jövőre a máv és a gysev 130 millió forint bértöbbletet használhat fel. szakszervezetünk belátja, hogy esetenként és helyenként a vasut-gazdaság érdekében akár túlmunkával is el kell látni, de ez nem lehet rendszeres gyakorlat. ezért arra ösztönözzük a gazdasági vezetők és műszaki dolgozókat is, hogy korszerű eszközökkel, okos szervezéssel csökkentsék a munkaidőt. a korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy nem lehet az egyik oldalon a munkaidőt rövidíteni, a munkabeosztást korszerűsíteni, s másfelől a munka szakmai, szervezeti feltételeit változtatlanul hagyni. a szolgálati helyek, az igazgatóságok intézkedési tervei mindezeket figyelembe is vették. /mti/

-. -

-12-

bb. 12. megkezdődött a két új kötöttárugyár építésének előkészítése - „betanító”, üzem létesül kiskunhalason

i/ol/pá/rj ie -cz

1974. november 19.

a könnyűipari minisztérium vezető testülete az érdekelt vállalatok bevonásával megvizsgálta, hogyan készítette elő a hódiköt és a bfk az egyedi nagyberuházásként létesülő két új kötöttárugyár létrehozását.

a két gyár felépítéséről a kormányservek 1973 őszén döntöttek. ennek nyomán mintegy másfél-milliárd forintos költséggel a hódiköt- és a budapesti finomkötöttárugyár üzemeként pedig debrecenben, illetve mátészalkán, vagyis két telephellyel hoznak létre ötszáz-öt-száz tonna kötöttáru-gyártására alkalmas új kapacitásokat. tekintettel arra, hogy a ruházati ipar eddigi rekonstrukciója során főként a meglévő gyárakat korszerűsítették, s a már működő üzemek kapacitását fejlesztették; a két új gyár létesítése alapvető változást hoz mind a beruházási módszerekben, mind a kötszö-vőipar gyártmányszerkezetében.

a minisztérium vezetői különös figyelemmel kísérik a két egyedi nagyberuházást. elismerésre méltónak tartják azokat a törekvéseket, ahogyan már most gondoskodnak az új üzemek szakember-gárdájának képzéséről. mátészalkán és kiskunhalason hoztak létre tanműhelyeket, ahol máris 150-160 fiatal ismerkedik a kötő-hurkoló munkafolyamatokkal. a könnyűipari műszaki főiskolán az új üzemek számára is több kötszövő szakembert képeznek, az új gyárakban olyan munka- és termelés-szervezést kívánnak bevezetni, amely nemzetközi összehasonlításban is megállja helyét, és olyan gyártmánystruktúrát akarnak kialakítani, hogy a készítmények itthon és a külföldi piacokon egyaránt keresettek, jól értékesíthetők legyenek. már most biztosítani kívánják a gyártmányfejlesztő, modell-tervező gárda megfelelő képését is.

a két gyár építése 1978-ban fejeződik be, de a termelést már korábban megkezdik. kiskunhalason az ideiglenes „betanító”, üzemben már jövőre megkezdik a munkát.

az egyébként megfelelő ütemben haladó előkészületek során - egyebek mellett - gondokat okoz a külföldi piacokon tapasztalható gépáremelkedés. részben ennek enyhítésére a budapesti finomkötöttárugyár a gépeket szállító egyik ndk-beli céggel újszerű megállapodást kötött. három évre 40 fémipari szakmunkást küldött a diamant-gyárba, hogy segítségükkel a megrendelt gépek magyarországra szállítását időben biztosítani tudják, és egyben előmozdítsák az új gyár szakembereinek kiképzését is. ezek az intézkedések azonban a létesülő gyárak berendezésének csak egy részét érintik, további gépbeszerzésekről még most tárgyalnak.

a könnyűipari miniszter felhívta a beruházásban résztvevő vállalatok vezetőinek figyelmét, hogy a legkorszerűbb berendezések és technológiák, valamint szervezési módszerek alkalmazása végett vegyék igénybe a külföldi kooperációk adta lehetőségeket is. /mti/

-. -

7.55 rj

- 13 -

grog

bb. 13. szlovák nyelvű irodalmi estek nógrádban

vid/ká/rj hgy

1974. november 19.

a magyarországi szlovákok demokratikus szövetsége az elmúlt napokban első alkalommal rendezett szlovák nyelvű író-olvasó találkozókat hazánkban. a nógrád megyei rétsági járás szlovákok lakta falvaiba, felsőpeténybe, bánkra és rétságra a békéscsabai születésű dér endre, józsef attila-dijas író látogatott el. az író szlovák nyelven megjelent írásaiból olvasott fel részleteket. /mti/

--

bb. 14. programvezérléses bolgár szerszámgépek a hódgépénél

vid/ká/rj hgy

1974. november 19.

ujjonnan felszerelt bolgár gyártmányu automata szerszámgépek segítik a hódmezővásárhelyi mezőgazdasági gépgyártó vállalat munkáját - közvetve a mezőgazdasági betakarítás ütemének gyorsítását. hazánkban először itt helyeztek üzembe ilyen korszerű bolgár berendezéseket. a programvezérléses eszterga- és forgácsoló gépekbe csak behelyezik a megmunkálásra váró munkadarabot, s azok közvetlen emberi beavatkozás nélkül elkészítik a kívánt kerékgyat, fékdobot, vagy más mezőgazdasági gépalkatrészt. most első sorban szállító járművek futómű- részeit munkálják meg, ezekre van a legnagyobb szükség a betakarításnál.

a bolgár gyártmányu automata szerszámgépek mellett más szocialista országokban gyártott gépi berendezéseket, - közöttük elektronikus számítógépet is rövidesen üzembe helyeznek hódmezővásárhelyen, a negyvenmillió forint értékű rekonstrukció keretében. /mti/

--

bb. 15. Lemez, csőhéj, paplan készül bazaltból - új gyárat építenek tapolcán

vid/ká/rj hgy

1974. november 19.

tapolcán megkezdtek az új bazalt-gyapot gyár szerelési munkálatait és ezzel félidejéhez érkezett dunántul egyik legjelentősebb építőipari beruházása. évi 200 000 köbméter bazalt-gyapotot gyártanak majd svéd technológiával és berendezésekkel. a környéken található bazaltból a bazaltgyapot paplant, csőhéjat, és lemezt készítenek, a tapolcai új terméket az építőipar a szigetelésnél hasznosítja. első sorban azokon a helyeken, ahol a szigetelőanyag magas hőmérséklettel kell érintkeznie, így például a központi fűtések vezetékeinél. a tapasztalatok szerint a bazaltgyapot szigetelőanyag még 900 celsius fokos hőmérséklet hatására sem változtatja meg tulajdonságait.

az üzemszerű termelést a tervek szerint a jövő év végén kezdik meg. /mti/

--

8.10 rj

g30g

- 14 -

bb. 16. ötvenkilenc tonna a „négykilences”, terven felül- minőségjavításból kétmillió forint többletbevétel a tatabányai alumíniumkohóban

vid/ká/rj hgy

1974. november 19.

a tatabányai alumíniumkohóban mind a 15 szocialista brigád jelentős eredményeket ért el a kongresszusi versenyben. a villamosüzem komplex brigádja olyan mérőrendszert épített ki, amelynek a segítségével egyenletesebb elosztásban gazdálkodnak az energiával, a csúcsidejében egy megawattal csökkentik a gyártelep energia felvételét, és ezzel az idén már több mint félmillió forint megtakarítást értek el. a kádszerelő brigád, amely már tizenegyszer nyerte el a szocialista brigád címet, a tervezett 11 helyett 16 felújított kádat adott át. a kábelhuzal-gyártó brigád mennyiségi és a minőségi termelésének növelésével 1,3 millió forint többletjövedelmet ért el.

a kongresszusi verseny eddigi legjobb teljesítményét a 18 tagu rafináltfém-gyártó brigád érte el, amely tavaly soron kívül nyerte el a kiváló brigád címet. a rafináló üzemben készül az úgynevezett négykilences alumínium is. ezt a rendes alumíniumnál kétszer értékesebb, kémiaailag nagyon ellenálló anyagot főleg a rádió és híradástechnikai ipar, de sok más iparág is feldolgozza. az országban egyedül a tatabányai vállalat gyártja. nem mindegy tehát, hogy a rafináló üzemben milyen arányban sikerül - az ugyancsak értékes háromkilences fém mellett - négykilences alumíniumot nyerni. a brigád arra vállalkozott, hogy a tervezettnél 50 tonnával több ilyen alumíniumot ad, s már eddig 59 tonnát teljesített.

a tatabányai alumíniumkohóban a termékek minőségének növelésével az idén már 2 millió forint többletjövedelmet értek el. /mti/

--

bb. 18. nagykanizsán épül fel dél-magyarország butorraktára

vid/ká/rj hgy

1974. november 19.

a butorértékesítő nagykereskedelmi vállalat 20 000 négyzetméter alapterületű raktárkombinátot épített nagykanizsán. ez lesz dél-magyarország nagykereskedelmi butorelosztó bázisa. a földmunkák megkezdődtek. a terv szerint 1975. végére felépül a bázis. itt tárolják majd az import butorok egy részét is. a raktár mellett 2 000 négyzetméternyi területen bemutató és árusítóhelyet alakítanak ki. /mti/

--

8.22

- 15 -

g40g

bb 17. emelkedett az ujitó fizikai dolgozók száma - kalkuláció alapján díjazzanak - a komárom megyei nebvizsgálata

vid/ká ju hgy

1974. november 19.

a komárom megyei népi ellenőrök 12 állami vállalatnál és 7 szövetkezetnél vizsgálták az ujitómozgalom helyzetét. megállapították, hogy az 1968-70-es évek közötti visszaesés, illetve stagnálás után az utóbbi három évben újból fellelő a mozgalom. a benyújtott ujitások száma jelentősen, az elfogadottaké kisebb mértékben nőtt. elsősorban a nagyobb vállalatoknál számottevő a fejlődés, míg a kisebb üzemekben, szövetkezetekben stagnálás, esetenként visszaesés tapasztalható. ennek fő oka, hogy nem rendelkeznek megfelelő szakképzettségű ujitási előadókval. a megyében egyébként 1973-ban 2.300 ujitást vezettek be, és azok használatára meghaladta a 116 millió forintot. örömdetes tényként állapították meg, hogy emelkedett a fizikai ujitók száma.

a díjazás vonatkozásában eltérő lehetőségekkel és gyakorlatokkal találkozott a népi ellenőrök. általában csökkent a kalkulációk alapján díjazott ujitások száma és emelkedett az egyszerűbb módszert igénylő eszméi díjazottaké. ezért a megyei nebvizsgáló felhívta a vállalatok, szövetkezetek vezetőinek figyelmét, hogy az ujitók érdekeltségének fokozására minden olyan ujitásnál kalkulációt alkalmazzanak, amelyek hatása a vállalati eredményekben kimutatható.

megállapították a népi ellenőrök azt is, hogy ujitási értekezleteket, ankétokat csak a nagyobb vállalatok és szövetkezetek tartanak, ujitási tanácsadó-szolgálatokkal, ujitók klubjával pedig sehol nem találkoztak.

a vizsgálat tapasztalatait a megyei népi ellenőrzési bizottság elküldte az szmt-nek és a megyei kiszöv-nek. /mti/

--

bb 19. magyar-japán műszaki együttműködés

sl-ju -cz

1974. november 19.

a kohászati gyárépítő vállalat együttműködési megállapodást kötött a sumitomo shoji kaisha ltd. és a japan metals and chemicals co. ltd. cégekkel. az együttműködés keretében a magyar vállalat nagyteljesítményű ferroötvözetgyártó ivkemencéket fog gyártani japán tervek alapján. a berendezések elektronikus vezérlése japánban készül.

/ folyt. köv./

8.10/ju

- 16 -

g40g

bb 19. / magyar-japán ... 1. folyt./-ju

a szerződés lehetőséget nyújt a kgv-nek, hogy a berendezéseket a világ bármely országába exportálja.

a japán metals and chemicals nemcsak a világ egyik legismertebb kemencegyártója, hanem japán legnagyobb ferro-ötvözetgyártója is. a kemencék tervezésénél így a felhasználó közvetlen tapasztalatait vehetik figyelembe. /mti/

--

bb 20. országos igazságügyi orvostani intézetet létesítenek - tovább javítják az igazságügyi szakértői munka színvonalát

i mir/pá-ju -cz

1974. november 19.

hazánkban az orvosok - az egész országra kiterjedő állandó igazságügyi szakértői hálózat hiányában - eddig csak esetenkénti megbízás alapján vettek részt az igazságügyi szakértők munkájában. a törvényesség megszilárdulása és az új jogpolitikai irányelvek következetes érvényesítése azonban egyre inkább megköveteli az igazságügyi szakértők tevékenységének, s ezen belül az orvosszakértői munka színvonalának további emelését. az egészségügyi minisztérium - az igazságügyi ágazat vezetőivel egyetértésben - ezért állandó igazságügyi orvosszakértői hálózat létrehozását, valamint országos igazságügyi orvostani intézet létesítését határozta el.

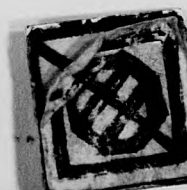
a leendő orvosszakértői hálózat alapját a hazai orvostudományi egyetemek meglévő igazságügyi orvostani tanszékei alkotják majd, s - állandó megbízás alapján - országszerte az ott dolgozó szakemberek látják el az igazságügyi orvosszakértők feladatát. a tervek szerint e hálózat munkáját a budapesti semmelweis orvostudományi egyetem igazságügyi orvostani tanszékére alapított országos igazságügyi orvosszakértői intézet szervezi és koordinálja. az intézkedés egyebek között lehetővé teszi, hogy az orvostudományi egyetemek legnagyobb tudásu és legképzettebb orvosai is állandó szakértőként kapcsolódjanak be az igazságügyi szakértők tevékenységébe. /mti/

--

8.15/ju

- 17 -

g40g

bb 21. magyar Lámpagyár és vízierőmű indiában - dinamikus fejlődés a magyar-indiai gazdasági kapcsolatokban

i sz/gg-ju ie -cz

1974. november 19.

magyarország és india között évről-évre növekszik a kereskedelmi forgalom. a fejlődő országok közül hazánknak india a legfőbb partnere. az idén a kölcsönös áruszállítások értéke 40 százalékkal több, mint a múlt évben. a magyar vállalatok első-sorban hengerelt árut, vasuti alkatrészeket, műszereket, gyógyszer-alapanyagot és különböző fogyasztási cikkeket exportálnak indiába, ahonnan cserébe többek között nyersanyagokat, így vasércet, pamutot, valamint kávé, teát, borsot veszünk.

indianak, mint fejlődő országnak hazánk műszaki segítséget is nyújt, ez ipari létesítmények tervezésében és építésében, valamint szakember-cserében realizálódik. az egyesült izzó például hatmillió dollár értékben üveggyárat és gépgyárat, valamint lámpagyárat szállít indiai partnerének. az első indiai lámpagyár alapkövét néhány héttel ezelőtt helyezték el hyderabadban, a következő években az izzó folyamatosan szállítja majd a magyar gyártmányú gépeket, berendezéseket, amelyekkel lámpagyártó berendezéseket is gyártani fognak.

a magyar vízturbinagyártásnak az egyik legjelentősebb piaca india, hiszen ország vizei erő kincse bőséges, az energiaigény is állandóan nő. a ganz-mávag kooperációs megállapodás keretében vízierőmű berendezéseket szállít partnerének, mind az új erőművekhez, mind a meglévők bővítéséhez. az első teljesen magyar berendezésekkel felszerelt erőmű szerelési munkáit a napokban fejezték be virben, és rövidesen üzembe helyezik. a ganz-mávag-ban pedig már gyártják a shanan vízierőmű részére rendeltek több tizezer lóerős turbinákat. magyar gyártmányú turbinákat állítanak fel a kasmir államban épült ganderbali, mohorai és chenani vízierőművekben is.

a következő években tovább bővítik az együttműködést a gép-iparban, a híradástechnikai, a műszer-, a gyógyszer-, az alumíniumiparban, a kohászati berendezések gyártásában és a mezőgazdaságban. több területen kooperációs szerződéseket kívánnak kötni. ezeket a célokat a magyar-indiai gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési vegyesbizottság e hónap elején delhiben megtartott első ülésén határozták el.

/ folyt. köv./

8.45/ju

- 18 -

1000g

:bb 21. / magyar 1. folyt./-ju

az ülésen aláírt jegyzőkönyv az áruforgalom kölcsönös bővítését is előirányozza. india fejlődő ipar a lehetőséget kínálja a nagyobb arányú magyar exportra, a kooperációra. iparunk ujabban vákuumtechnikai ipari cikkeket, továbbá különböző gyártási eljárások licencét, know-howokat is ajánl indiai partnereinek, ahonnan különböző késztermékeket, így kozmetikumokat, textilanyagokat és különböző fogyasztási cikkeket vásárolnánk.

az együttműködési bizottság hat munkacsoportjának ülésén azt is elhatározták, hogy a későbbiekben közösen lépnek fel más fejlődő országok piacain, például üzemek, távvezetékek építésénél. /mti/

..-

bb 22. együttműködési megállapodást kötött a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülése és a mokép

t ró/gk-ju hgy

1974. november 19.

a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülése a moképpel együtt, a közművelődési pártbizottság szellemében, megvizsgálta eddigi együttműködését és a jövőbeni közös munka lehetőségeit. alkotó jellegű együttműködés megvalósítását tüzték célul, amely a könyvek kiadásától és a filmek gyártásától azok közös, összehangolt terjesztéséig és népszerűsítéséig terjed. a megállapodást kedden a vörösmarty téri művészetek házában dr. gombár józsef, a mokép igazgatója és **sáriós lászló**, a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülésének elnöke írta alá.

fontosnak tartják, hogy filmek készüljenek a magyar irodalom kiemelkedő alkotásaiból, rendszeresen szerepeljenek a műsoron a klasszikus irodalmi művek alapján készült hazai és külföldi filmek. vállalták például, hogy 1975. március 1-ig közös javaslatot készítenek a megfilmesítésre és az újbóli kiadásra alkalmasnak tartott klasszikus művekről. a tervek szerint azonos időpontban jelenne meg a könyv- és filmváltozat, s ez közművelődési előnyei mellett gazdaságilag is ésszerű. a jövő év március végéig tervet készítenek, amelyben mindkét intézmény céljait és feladatait figyelembe véve javaslatot tesznek egyéb, nem klasszikus művekből készülő forgatókönyv-, illetve könyvkiadásra, filmadaptációra.

/ folyt. köv./

9.17/ju

- 19 -

1000g

bb 22. / együttműködési ... 1. folyt./-ju

kérik a kiadókat: vállalkozzanak sikeres, művészileg jelentős új magyar filmek irodalmi forgatókönyveinek közreadására. ugyancsak időszerű volna jelentős magyar és külföldi rendezők, színészek és más filmművészek pályáját ismertető könyvek kiadása, mert ilyen jellegű sorozat - külföldi példákból ítélve - sikerre számíthat. a mokép javasolja, hogy a kiadók rendszeresen jelentessenek meg több, a gyerekeknek, fiataloknak szóló művet, amely fontos feladatot tölthet be az irodalmi és filmművészeti nevelésben. a különböző kiadványoknak az egyes korosztályok igényei szerint kell készülniük. számba vették, hogy igen nagy érdeklődés tapasztalható egyes filmek zenéje iránt. szükséges, hogy a zeneműkiadó vállalkozzék kották megjelentetésére a zeneileg értékes, illetve a közönség érdeklődésére különösen számot tartó filmek zenei anyagából, s egyes kiadványok mellékletéül hanglemmez is készülhetne az adott film zenéjéből.

egymás folyamatos tájékoztatása kiterjed a filmforgalmazásra és a könyvterjesztésre is. a mokép vállalja, hogy a magyar kiadók és könyvterjesztők egyesülését tájékoztatja, mely városokban, nagyobb településeken szerepelnek a mozik műsorán irodalmi művek filmváltozatai. a kiadói egyesülés ugyanakkor vállalja, hogy ennek alapján informálja a terjesztő vállalatokat, hogy azok a szóban forgó művekből szállíthassanak a boltokba. szorgalmazzák, hogy a mozik előcsarnokában jelenleg folyó könyvadás-tást szélesítsék ki és teremtsenek lehetőséget arra, hogy a jövőben minden nagyobb moziban lehessen könyvet vásárolni. együttműködnek a jelentős politikai és kulturális események, évfordulók és más fontos rendezvények megünneplésében is. a mokép - a kisz és az oktatási minisztérium segítségével évente egyszer táborozást tervez, ahol a résztvevők írókkal, filmművészekkel találkozhatnak. céljai: elkötelezett, lelkes és önkéntes népművelőket, közönségszervezőket nevelni, akiknek az olvasás és a filmnézés szívégye. a megállapodás végrehajtását féltékenként értékelik. /mti/

--

9.25/ju

- 20 -

1000g

bb 23. győrtött hajnalban 13 fok! - még tart a meleg ősz

1974. november 19.

i szu/zsu-ju hgy

a közép-európát elárasztó enyhe léghullámok még éreztetik hatásukat, továbbra is kellemes őszies az időjárás országszerte. hazánkban, akár csak kontinensünk más vidékein - a partvonalakat leszámítva - az évszakhoz képest meleg a levegő, gyakran 5-10 fokkal magasabb a hőmérséklet az ilyenkor szokásos átlagnál.

kedden a kora reggeli órákban, meglehetősen enyhe éjszaka után sok helyen mértek 10-12 fokot, sőt győrtött 13 fokig emelkedett a hőmérő higanyszála. a fővárosban felhős volt az égbolt, és 7 fokot mértek. mindössze a felhőtlen tisztántulon volt 2-3 fok. a várt ködök az enyhe légáramlás felgyorsulása miatt elmaradtak.

egyenlőre még tart a novemberi ,, vénasszonyok nyara,,, a kárpát-medencét a folyamatosan érkező száraz levegő tölti be. napközben országszerte 13-18 fokos melegre, egy-egy helyen 20 fok körüli hőmérsékletre is számítani lehet. elsősorban az északnyugati országrészen várható felhősödés, kisebb esőkkel. a szél néhol fokozatosan megerősödik, a dunántulon viharos erejűvé válhat.

a meteorológiai intézet távprognózisa szerint a következő napokban valamelyest csökken a hőmérséklet, felhősebb időjárásra kell felkészülni. napközben eleinte 10-15, majd 8-12 fokra melegszik fel a levegő. /mti/

--

bb 24. vízügyi tudományos napok a kutatások eredményeiről és a további feladatokról - célszerűtlen a zala torkolatának áthelyezése

t sb/s-ju hgy

1974. november 19.

a vizgazdálkodási tudományos kutató intézet a tit természettudományi stúdiójában rendezte meg az ez évi vízügyi tudományos napokat, amelyet kedden vincze józsef, az országos vízügyi hivatal elnökhelyettese nyitott meg. megállapította, hogy hagyományá vált az intézet rendszeres, évi beszámolója a tudományos napok ülészekán, amelyen a vízügyi igazgatóságok, a különböző vizgazdálkodási szervezetek és intézetek szakemberei megismerhetik a legújabb kutatási eredményeket. az intézet a tudomány és a gyakorlat kapcsolatát erősíti azzal is, hogy kutatásairól rendszeresen jelentet meg kiadványokat, jegyzékeket. a jelenlegi ülészekon alkalmazták az új módszert, hogy a tudományos előadásokat a gyakorlati szakemberek korreferátumaival kiegészítve bocsátják vitára.

↓ az

/ folyt. köv./

10.32/ju

- 21 -

111g

bb 24. / vizügyi tudományos ... 1. folyt./-ju

az ülészek első előadását baranyi sándor tudományos osztályvezető tartotta a balaton kutatásának legidősebb feladatairól. különösen fontos, hogy megoldják a balaton vízháztartásának rendszeres nyilvántartását. ezért a jelenleginél is szélesebb körben kell folytatni a hidrológiai megfigyeléseket, az észlelt adatok feldolgozását és a balatonra, valamint vizgyűjtő területére észlelt hálózati tervet kell készíteni. e szinte napra kész adatszolgáltatás adhat majd lehetőséget a tó vízintjének megnyugtató szabályozásához. ezeknek a vizsgálatoknak természetesen ki kell terjedni a tó vize minőségének rendszeres megfigyelésére is. külön kell vizsgálni a zala vizével érkező hordalékot, amely sajnos jelentősen hozzájárul a keszthelyi balaton-öböl feltöltéséhez.

a hordalék vándorlásról és a különböző vízáramlatokról tartott érdekes előadást györke olivér tudományos főmunkatárs. ebben rámutatott arra, hogy a balaton keszthelyi öble tartja meg úgy szólván maradék nélkül a zala folyótól kapott összes szerves és szervetlen hordalékot. az első látásra előnyösnek tűnne, ha a zala torkolatát áthelyeznék a szigligeti öbölbe, mert akkor nem egy helyen rakodna le a hordalék, hanem nagyobb területen és partszakaszon. ez a hordalék terítés azonban nagyon súlyos vízminőségi és biológiai gondokat okoznak és így végső soron el kell vetni a torkolat áthelyezésének tervét.

kedden négy előadást vitattak meg az ülészek résztvevői. szerdán a folyók vízminőségének szabályozásáról, valamint a környezet-alakítás és a vízkészletgazdálkodás kölcsönhatásáról tíz előadást tartanak. /mti/

--

bb 25. szocialista országok közművelődési miniszterhelyetteseinek tanácskozása

t ró/zsu-ju hgy

1974. november 19.

kedden a margitszigeti nagyszállóban dr. orbán lászló kulturális miniszter nyitotta meg a szocialista országok közművelődési miniszterhelyetteseinek tanácskozását. a kétnapos eszmecsere - egyebek között - a közművelődés értelmezéséről, helyéről, a szocializmus építésének jelenlegi szakaszában betöltött szerepéről tanácskoznak. /mti/

--

10.42/ju

- 22 -

1130g

bb 26. elutazott a bolgár testvérmegyei küldöttség székesfehérvárról

vid/ká-ju hgy

1974. november 19.

kedden elutazott székesfehérvárról a bulgáriai blagoevgrad testvérmegye öttagú küldöttsége. a testvérmegyei küldöttség vladimir szandevnek, blagoevgrad megye tanácselnökének vezetésével megismerkedett a fejer megyei tanácsok, pártbizottságok munkájával, székesfehérvár, dunaujváros nevezetességeivel, a megye nagyüzemeinek és termelőszövetkezeteinek munkájával. a látogatás befejeztével vladimir szandev, és takács imre, az mszmp fejer megyei bizottságának első titkára, együttműködési szerződést írt alá. a szerződés előírja a többoldalu szakmai tapasztalatcserét, valamint a magyar és bolgár munkásfiatalok csereüldöttesítését. /mti/

--

bb 27. munkalélektani állomást avattak győrött

vid/ká-ju hgy

1974. november 19.

a volán tröszt 19-es számú vállalatának győri központjában kedden munkalélektani állomást avattak. az állomás észak-dunántúli hatáskörrel működik, győr-sopron megyén kívül komárom, vas, veszprém és zala megyék volán vállalatának is rendelkezésére áll. a munkalélektani állomáson az új gépkocsi-vezetőket orvosi, pszichológiai és közlekedésbiztonsági vizsgálatoknak vetik alá. /mti/

--

bb 28. határidő előtt termelnek a nagykanizsai fényforrásgyár gyáregységei

vid/ká-ju hgy

1973. november 19.

tizenegy nagyvállalat példás együttműködésével határidő előtt felépült nagykanizsán az egyesült izzó fényforrásgyára. 4 év alatt valósult meg az egymilliárd-nyolcszáz-millió forintos beruházás. a gyárváros 60 üzemében 3.200 munkás, többségében nő dolgozik. az egyesült izzó a nagykanizsai fényforrásgyárba összpontosította a normál villanyégő, valamint a gépkocsikhoz használt égők gyártását. az a tény, hogy 2 hónappal a határidő előtt a gyárváros minden üzeme megkezdte a termelést, azt jelenti, hogy ebben az évben mintegy ötvenmillióval több villanyégő készül a tervezettnél. a nagykanizsai gyárban saját tervezésű és gyártású nagyteljesítményű lámpagyártó gépesítőket állítottak termelésbe, amelyek mindegyikéről óránként 3.500 villanyégő kerül le. /mti/

--

11.30/ju

- 23 -

1120g

bb 29. beosztásával visszaélő vezetőt ítélték el

1974. november 19.

vid/ká-ju hgy

beosztásával súlyosan visszaélő vezető ügyében hirdetett ítéletet a füzesabonyi járásbírósa. dr. mikita józsef, a kompolti fajtakisérleti állomás volt vezetője ügyében - lakossági bejelentés nyomán - népi ellenőrök folytattak széleskörű vizsgálatot. a heves megyei népi ellenőrzési bizottság feljelentése alapján került az ügy a füzesabonyi járásbírósa elé. megállapították, hogy dr. mikita józsef 1968 és 1973 közötti időszakban munkaidőben több alkalommal is lakásán, illetve lakása környékén foglalkoztatta az intézet dolgozóit, s ezzel a társadalmi tulajdont mintegy 48 ezer forinttal károsította meg. emellett hat termelőszövetkezetnek volt egyidőben szaktanácsadója, felügyeleti szervének engedélye és hozzájárulása nélkül. a szaktanácsadói tevékenység során a munkaköri előnyök és lehetőségek jogtalan kihasználásával tisztességtelen haszonhoz jutott. manipulált a dolgozóknak járó illetményfölddel is, s ezzel 119.612 forinttal károsította meg a társadalmi tulajdont. a termelőszövetkezetekkel fenntartott jogtalan munkavállalásaival 280 ezer forintot meghaladó haszonhoz jutott.

a bíróság egyrendbeli, különösen nagy kárt okozó, folytatólagosan elkövetett csalás büntetésében és egyrendbeli halmazkezelés vétségében állapította meg dr. mikita józsef bűnösségét, ezért halmazati főbüntetésként 5 év és 6 hónapi, szigorított börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, mellékbüntetésként a közügyek gyakorlásától 5 évi eltiltásra ítélte. egyben kötelezte a 348.605 forint kár megtérítésére. a bíróság az ítélet kihirdetése után elrendelte az addig szabadlábon védekező vádlott előzetes letartóztatását.

az ügyész súlyosbításért, a vádlott és védője felmentésért, illetve enyhítésért fellebbezett. /mti/

..--

11.38/ju

12²⁵g

- 24 -

bb 30. szövetkezeti halfeldolgozó üzemet avattak gyomán

vid/ká-ju hgy

1974. november 19.

kedden gyomán a viharsarok halászlé szövetkezet halfeldolgozó üzemét avatott. az új üzemen évente mintegy 50 vagon körorosi halfól: busából, amurból, pontyból, süllőből és harcsából készítenek konyhakész halveszeleteket és halászlé alapanyagot. a készítmények nagyrészt a budapesti kereskedelmi hálózatban kerülnek forgalomba. /mti/

..--

bb 31. házgyári elemek felhasználásával épül a szegedi partfal - az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság sajtótájékoztatója

vid/ká-ju hgy

1974. november 19.

simády béla, az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság vezetője kedden szegeden tájékoztatta a sajtó képviselőit a szegedi partfal rekonstrukciójáról, a csaknem öt évre tervezett nagyszabású újjáépítést tavaly nyáron kezdték meg. akkor a tervezett ütemben haladtak a folyó-szabályozással, a mederrendezéssel, az idén azonban a nyári és az őszi árhullám megzavarta a munkát. a rekonstrukcióna legalakmasabb hónapokban parancsolt kényszerzsunetet a magas vízállás. ennek ellenére a két árut közötti időszakban 350 méter hosszú, 16.000 négyzetméteres óriási rőzsepokrócot, szőttek, a tiszta hátán és sikerült még idejében, kijelölt helyén lesüllyeszteni a hatalmas rőzsemüvet. a további terhelést azonban megakadályozta a rendkívüli állapot. ugyancsak kénytelenek voltak abbahagyni az alsó rakparton a résfalazást, amit a magas vízállás miatt valószínűleg csak december elején folytathatnak. a résfalazás tulajdonképpen egy földalatti, 14 méter mélységre nyúló betonfal építése. ezzel a partcsuszamlás veszélyét hártják el.

a szegedi tiszaparti sétányon készül az új támfal. december végéig 550 méter hosszúságban épül meg 1.500 köbméter vasbeton felhasználásával. új technológiát alkalmaznak: házgyári elemeket, ugynevezett zsaluzó paneleket szerelnek be. az újítás eredményeként meggyorsult a kivitelezés. ugyanakkor esztétikai szempontból is a legjobbnak ígérkezik ez a megoldás. végső formájában az egész belvárosi tiszaszakaszon másfél kilométer hosszú lesz a támfal. erről vezetnek majd le lépcsősorok a folyóhoz, a fürdő- és csónakházakhoz.

a nagyszabású építkezés kellemetlenségekkel is jár. a sétányból egy keskeny sávot kénytelenek voltak kiszakítani. itt fákat mozdítottak el a helyükről. /mti/

..--

12.00/ju

- 25 -

12²⁵g

bb 32. az ipari munkások kulturális ellátottságáról tárgyalt a hajdu-bihar megyei tanács vb

vid/kz-ju hgy

1974. november 19.

az ipari munkásság kulturális ellátottságát és a munkások művelődése érdekében teendő intézkedéseket tárgyalta meg kedden a hajdu-bihar megyei tanács végrehajtó bizottsága. mint az ülésen megállapították: a munkások kulturális ellátottságának a színvonala nagyon heterogén. a szükséges közművelődési intézményekkel mintegy 80-90 százalékos arányban rendelkezésre állnak ugyan, de többségük nem felel meg a közművelődés mai igényeinek. a kis csoportos foglalkozásoknak például általában nem tudnak helyet adni. az átlagon felüli iparosodó települések - debrecen, hajduböszörmény, berettyóújfalú - intézmény ellátottságát szükségmegoldásnak ítélte a vb. az ipari üzemek közül csak a debreceni járműjavító vállalatnak és a hajdusági iparműveknek van saját művelődési intézménye. más helyeken csak vegyes rendeltetésű kulturtermek állnak rendelkezésre.

a vb állásfoglalása szerint ez a helyzet fokozott felelősséget ró az üzemi vezetőkre és a közművelődési dolgozókra, s ugyanakkor széleskörű társadalmi összefogásra is szükség van. a testület felkérte a tanácsi és szakszervezeti fenntartásban működő művelődési intézmények vezetőit, keressék fel a termelőegységek vezetőit, s készítsenek közös kulturális együttműködési programot figyelemmel az általános politikai és szakmai művelődésből adódó lehetőségekre. /mti/

-- 1 már

33. virágzik a varázsmogyoró

vid/kz-ju hgy

1974. november 19.

szombathely határában a festői szépségű negyvenöt holdas kámoni arborétumban most virágzik egy különleges diszcserje, a varázsmogyoró. ez a bokor akkor hozza virágait, amikor lombját már elhullatta, termését pedig a következő nyáron érleli. a levéltelen ágakon különös látványt nyújtanak az aranyesőhöz hasonló üde virágok. /mti/

--

12.40/ju

- 26 -

13³⁰g

bb 34. megtámadták a rendőröket

vid/kz-ju hgy

1974. november 19:

hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt állt a bíróság előtt varsányi józsef 21 éves és friedrich rezső 20 éves tati lakos. a büntetett előéletű varsányi a tati autóscsárdában garázda módon viselkedett, s ezért egy hivatásos és két önkéntes rendőr kivezette őt a helyiségből. varsányi többször is megtámadta az intézkedő rendőröket, majd az odaérkező friedrich rezső minden előzmény nélkül hatulról megütötte az egyik önkéntes rendőrt.

az esztergomi megyei bíróság varsányi józsefet 10 hónapi szigorított börtönbüntetésre, friedrich rezsőt ugyancsak 10 hónapi börtönbüntetésre ítélte. az ítélet jogerős. /mti/

--

bb 35. akadémiai munkabizottság ülése százhalombattán

vid/gö/gné-ju hgy

1974. november 19.

százhalombattán, a dunai kőolajipari vállalatnál ülészik a magyar tudományos akadémia kőolaj- és petrokémiai munkabizottsága. a kedden megkezdődött kétnapos ülésen az országos vízügyi hivatal, a budapesti műszaki egyetem, az olajterv, a vituki, a petrolber szakemberei és a vállalat műszaki vezetői tartanak előadást a kőolajfeldolgozás során keletkező szennyvizekről és ismertetik a tisztításával kapcsolatos módszereket. az ülés résztvevői tanulmányozzák majd az olajváros szennyvitztisztító berendezéseit is. /mti/

--

bb 36. időjárásjelentés

-ju hgy

1974. november 19.

a meteorológiai intézet jelenti november 19-én 12 órakor:

a nappali felmelegedés gyengül

a skandináv-félsziget déli részétől az alpokon át olaszorszáig egy kb. 700-800 km széles alacsony nyomású zóna húzódik. ebben a zónában található az északnyugat felől áramló óceáni hűvös, valamint a dél, délkelet felől érkező szubtrópusi eredetű meleg levegő. hatásukra általában erősen felhős az idő. többfelé esik az eső, záporosó, olaszországban néhány helyen zivatar is keletkezik. legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn európa nagy részén 2 és 8 fokkal magasabb volt, mint az évszaknak megfelelő átlag. ugyanakkor a balkán-félszigeten, ahol egész napon át megmaradt a köd, a nappali felmelegedés nem érte el az 5 fokot sem. a következő 36 óra folyamán a kárpát-medence időjárását az óceáni hűvösebb léghullámok határozzák meg. /folyt. köv./

12.50/ju

- 27 -

13⁴⁰g

bb 36. / időjárásjelentés ... 1. folyt./-ju

hazánkban hétfőn az északkeleti határszélen borult maradt az ég, az ország többi részén 1-7 órán át sütött a nap. eső sehol sem esett, a hőmérséklet napközben az erősen felhős helyeken csak 9-12, máshol 13-19 fokig emelkedett. kedd hajnalra 2-10 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt általában felhős volt az ég, esőt sehonnan sem jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor az ország területének 6 és 14 fok között váltakozott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 8,8 fok volt, a százéves átlagnál 4,8 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 10 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, mérsékelten süllyed.

várható időjárás szerda estig: tulnyomóan felhős idő, többfelé eső, egy-két helyen zivatar. időnként megelenkülő déli, délkeleti elsősorban a dunántulon erős viharos lökésekkel kísért nyugati, északnyugati szél. a nappali felmelegedés gyengül. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 2-7, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 8-13 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 238 cm. /mti/

bb 37. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke november 19-én 13 óráig:

-ju se hgy

1974. november 19.

1. iv. kerületi tanács vb ülése
2. műszaki könyvtár kiállítása
3. a házi rend értelmezése
4. új szőlőfajta
5. új olajadalék
6. vízügyi munkák a balatonon
7. ősbemutató kecskeméten
8. zenés tévészház
9. munkásmozgalmi kiállítás

/ folyt. köv./

13.00/ju

- 28 -

13⁵⁰g

bb 37. / a belföldi ... 1. folyt./-ju

10. jubilál az olcsó könyvtár
11. csökkentett munkaidő a vasutnál
12. új kötöttárugyár építése
13. szlovák irodalmi estek
14. bolgár szerszámgépek
15. bazalt gyapot gyár épül tapolcán
16. többletbevétel a tatabányai alumíniumkohóban
17. butorraktár nagykanizsán
18. újító fizikai dolgozók
19. magyar-japán műszaki együttműködés
20. igazságügyi orvostani intézetet létesítenek
21. magyar-indiai gazdasági kapcsolatok
22. együttműködési megállapodás
23. még tart a meleg ősz
24. vízügyi tudományos napok
25. szoc. országok közművelődési min. h. tanácskozás
26. bolgár küldöttség székesfehérváron
27. munkalélektani állomás győrött
28. elkészült a nagykanizsai fényforrásgyár
29. beosztásával visszaélő vezetőt ítéltek el
30. szövetkezeti halfeldolgozó gyomán
31. az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság sajtótájékoztatója
32. hajdu megyei tanács vb ülése
33. varázsmogyoró
34. megtámadták a rendőröket
35. akadémiai munkabizottság
36. időjárásjelentés
37. hirjegyzék

/mti/

--

bb 38. magyar-ndk vízügyi tárgyalások

k sb/gg-ju ie hgy

1974. november 19.

hazaérkezett berlinből a magyar vízügyi küldöttség, amely dr. illés györgynek, az ovh elnökhelyettesének vezetésével tárgyalásokat folytatott az országos vízügyi hivatal és az ndk környezetvédelmi és vízgazdálkodási minisztériuma közötti egyezmények megfelelő vízügyi együttműködéséről. a két fél megállapodott abban, hogy rendszeresen tájékoztatja egymást legújabb kutatási, tervezési és gyártási eredményeiről. elhatározták, hogy szakértőket és dokumentációkat cserélnek, s egyeztetik különböző vizgépészeti eszközök fejlesztését és gyártását. bővítik az együttműködést a számítástechnikai fejlesztésben is. a két ország vízügyi szakemberei közös munkát végeznek majd a szakosított állattartó telepeken keletkező szennyvíz hatékony kezelésének és elhelyezésének megoldása érdekében, továbbá a rendkívüli környezeti károk gyors és eredményes megelőzése, illetve megszüntetése céljából. a tárgyalásokon kidolgozták az 1975. évi közös munkatervet, amelyben hat-hat magyar és ndk-beli vízügyi vállalat legfontosabb együttműködési feladatait jelölték meg. /mti/

--

13.05/ju

- 29 -

13⁵⁵g

bb 39. dr. korom mihály,

s/hi-ju hgy

1974. november 19.

igazságügy-miniszter hivatalában fogadta a dél-vietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya igazságügy-miniszterét, truong nhu tangot, aki magyarországon átutazóban néhány napot tölt hazánkban. a testvéri barátság szellemében lefolyt megbeszélésen jelen volt nguyen thanh, a dél-vietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is. /mti/

-. -

bb 40. rendőrségi hírek

gk-ju hi hgy

1974. november 19.

a mangit-híd budai hídfője alatt szabálytalanul, figyelmetlenül haladt át az uttesten jebuszer györgyné 26 éves női szabó, budapesti lakos és egy személygépkocsi elütötte. jebuszerné olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a kórházban meghalt.

a x. kerület jászberényi ut 43-47. szám előtt a kijelölt gyalogátkelőhelyen polenyik jános 35 éves villanyszerelő, súlysápi lakos személygépkocsijával elütötte jaszinger malvin 72 éves budapesti nyugdíjast, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. polenyik jános ellen eljárás indult.

lakatos ferenc 53 éves furós segéd, nyírlugosi lakos a xxii. kerület kossuth lajos utca és tóth józsef utca kereszteződésében leugrott egy mozgásban levő 47-es villamosról, és súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

Lindaner lászló 26 éves budapesti bedolgozó, a viii. kerület bródy sándor utca és mária utca kereszteződésében személygépkocsijával gyorsajtás közben elütötte csikovicz jánosné 67 éves budapesti takarítónőt, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. lindaner lászló ellen eljárás indult.

/ folyt. köv./

13.20/ju

- 30 -

14⁰⁰
g

bb 40. / rendőrségi hírek ... 1. folyt./-ju

a iv. kerület árpád ut és a Leibstück mária utca kereszteződésében kiszely györgyné 48 éves budapesti eladó, személygépkocsijával nem adott elsőbbséget és összeütközött egy motorke-rek-párral, amelynek vezetőjét, buidosó lászló 27 éves lakatos, őrbottyáni lakost súlyos, nem életveszélyes, utasát könnyű sérüléssel szállították a mentők kórházba. kiszely györgyné ellen eljárás indult.

kubinyi péterné 40 éves budapesti eladó, figyelmetlenül vezette személygépkocsiját és a ii. kerület szilágyi erzsébet fasor 13-15. szám előtt két személygépkocsival ütközött össze. kubinyi péternét súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

a vezetői engedéllyel nem rendelkező belényesi gábor 17 éves gimnáziumi tanuló, budapesti lakos édesanyja személygépkocsijával a xix. kerület vöröshadsereg ut és gábor andor utca kereszteződésében szabálytalanul előzött és összeütközött a kerekpáron haladó kiliánovits sándor 65 éves budapesti szobafestővel. a baleset után belényesi a gépkocsival megállás nélkül továbbhajtott, de a rendőrség elfogta és őrizetbe vette. kiliánovits sándort a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

x x x

dohányzás közben elaludt brodszky ferenc 72 éves nyugdíjas zenetanár a viii. kerület kenyérmező utca 6.ii. emeleti lakásában. az égő cigarettától az ágynemű meggyulladt, és az idős ember olyan súlyos égési sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt. a lakásban keletkezett tüzet a kihívott tűzoltók eloltották. az ügyben a rendőrség folytatja az eljárást.

x x x

szénmonoxid-mérgezésben meghalt szilágyi béla 76 éves nyugdíjas és felesége, szilágyi béláné 72 éves háztartásbeli, a xviii. kerület napfürdő utca 30/b-. szám alatti családi házban. a rendőrség elsődleges adatai szerint a konyhai teatűzhelyben a szén nem gyulladt meg és az így keletkezett szénmonoxidtól szenvedtek mérgezést. a rendőrség az ügyben folytatja az eljárást. /mti/

-. -

13.25/ju

- 31 -

14¹⁵
g

bb 41. biai-föglein istván
s hi ju hgy

1974. november 19.

festőművész, a magyar népköztársaság művészeti alapjának és a magyar képzőművészek szövetségének tagja 69 éves korában elhunyt. hamvasztás előtti bucsuztatása november 22-én, délután 1 órakor lesz a farkasréti temetőben.

magyar népköztársaság művészeti alapja

magyar képzőművészek szövetsége

/mti/

-. -

bb. 42. magyar-szovjet közös könyvkiállítás

t/ró/zsu/rj hi hgy

1974. november 19.

az ez év márciusi ungvári bemutatkozás viszonzásaként kedden a szovjet tudomány és kultúra házában megnyílt a kossuth és a szovjet kárpáti kiadó közös könyvkiállítása. a néhány száz munkát szemléltető tárlatot magyar részről drucker tibor, a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülésének főtitkára, szovjet részről k.a. bibkov, a kárpáti kiadó helyettes irodalmi vezetője nyitotta meg.

a kárpáti kiadó ez alkalommal zömmel társadalmi, politikai, tájismereti és turisztikai kiadványokat, valamint a kossuth és más kiadókkal közösen készített könyveket bocsát szemlére; a tárlókon helyet kapott kossuth-kiadványok egyrészt a szovjetunióról szóló irodalmat, másrészt a szovjet irodalom magyar fordításait reprezentálják. a kárpáti kiadó a kossuth kiadón kívül szoros kapcsolatot ápol az európa, a magvető, a móra, a gondolat, s a zeneműkiadóval is. érzékeltesse ezt a következő számadat: 1958 óta az együttműködés keretében mintegy 250 mű jelent meg, csaknem 7 millió példányban. az utóbbi években különösen sokat bővült a közös könyvkiadás köre: számos mű jelent meg magyarul orosz és ukrán klasszikusoktól, és a mai szovjet szerzőktől is.

az együttműködés hasznosságát támasztja alá az a tény, hogy azok a művek, amelyeknek kiadásáról közösen határoztak, a döntést követően 4-5 hónap alatt megjelennek, 1975 is új kötetekkel gazdagítja a közös kiadási munkák sorát.

/folyt.köv./

13.50 rj

- 32 -

14.25 g

bb. 42. / magyar... 1. folyt./rj

csupán szemléltetésként: a kossuth-nál jelenik meg Lenin rövid életrajza, s a nagy honvédő háború egykötetes története; az Európánál lát napvilágot szimonov élők és holtak című trilógiája: a magvető lipatov: kroncsatov igazgató című regényét, a móra 14 gyermek- és ifjúsági, illetve fantasztikus írást ad közre. /mti/

-. -

bb. 43. új fűtőmű miskolcon

vid/kz/rj hgy

1974. november 19.

elkészült miskolcon, az új havasi negyedben már felépült lakások hőellátására szolgáló fűtőmű. az ötvenötmillió forintos költséggel kialakított fűtőművet 1977-ig használják lakások fűtésére, akkorra elkészül a diósgyőri Lenin kohászati művekben az új távfűtőmű, a jelenlegi rendszer attól kezdve a lakások melegvízellátását oldja meg. /mti/

-. -

bb. 44. hazaérkezett Indiából a magyar kohó és gépipari szakértői delegáció

k/sz/s/rj ie hgy

1974. november 19.

dr. kocsis józsef kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezetésével kedden hazaérkezett Delhiből az a szakértői delegáció, amely november 12 és 18 között tárgyalásokat folytatott Indiában.

a felek megvizsgálták, hogy India milyen feltételek mellett tudna szállítani a magyar igényeknek megfelelően egy évi 650 ezer tonna kapacitású komplett kokszoló üzemet. a delegáció látogatást tett bokaróban, ahol a kokszolóüzemeket működés közben tanulmányozták. meglátogatták továbbá az állami kezelésben lévő ranchi nehéziparát, megtekintették a jangapur-i bányagépgyárat, valamint a calcuttai gépgyárat.

az indiai látogatás eredményeként dr. kocsis józsef miniszterhelyettes és indiai partnere, mantos sondhi iparügyi államtitkár közös jegyzőkönyvet írt alá. ebben rögzítették, hogy néhány módosítással az Indiában működő kokszoló üzemek megfelelnek a magyar igényeknek is.

/folyt.köv./

14.05 rj

-33 -

14.40 g

bb. 44. / hazaérkezett... 1. folyt./rj

a részletes műszaki és kereskedelmi ajánlat kidolgozása előtt indiai szakértők érkeznek hazánkba, adatfelvételre.

dr. kocsis józsef indiai tartózkodása során látogatást tett t.a. pai indiai gépipari miniszternél, a magyar-indiai gazdasági és műszaki tudományos együttműködési vegyes bizottság indiai tagozatának elnökénél, és megbeszélést folytattak d. p. dhar tervezésügyi miniszterrel is. /mti/

1. uelhezipan

bb 45. az országos mezőgazdasági operatív bizottság ülése

t jf/tr-ju ie hgy

1974. november 19.

kedden a mém-ben ülést tartott az országos mezőgazdasági operatív bizottság. az ülésen dr. soós gábor mezőgazdasági és élelmezésügyi államtitkár elnökölt.

az országos mezőgazdasági operatív bizottság megállapította, hogy az időjárás kedvezett a vetési és betakarítási munkáknak. a szőlő- és a gyümölcs szürete befejeződött, a zöldségfélék 98 százalékát szedték fel. a napraforgó törése a termőterület 96 százalékán fejeződött be. a rizs aratásával 95 százaléknál tartanak.

egy hét alatt 12.000 hektárról szedték fel a cukorrépat. ezzel az országos termőterület 94 százalékán kikerült a földből a répa, ezt azonban még nem mind adták át a gyáraknak. a kiszedett répa minegy 70.000 vagonos mennyiségét folyamatosan teherautókkal szállítják az üzemekbe. az átadásig a felszedett termést prizmákban tárolják.

a kukorica 68 százalékát takarították be. egy hét alatt 210 ezer hektárról került le a termés. a munkát gyorsítani kell, és jobban meg kell szervezni a szárítást.

/ folyt. köv./

14.05/ju

14⁵⁰g

- 34 -

bb 45. / az országos ... 1. folyt./-ju

a talajelőkészítés jól halad. egy hét alatt 75.000 hektárt szántottak fel. az előírányt ezzel 96 százalékos arányban teljesítették. meggyorsult a vetés. egy hét alatt 280.000 hektáron került földbe a buza vetőmagja. több megyében már be is fejeződött az őszi kalászosok vetése. országosan már csak 120.000 hektáron kell végigvonulni a vetőgépekkel. a munkával már nem lehet tovább várni, ezen a héten várhatóan a gazdaságok döntő többsége befejezi a vetést. ezután az erőket az őszi mélyszántásra kell összpontosítani.

a bizottság megállapította: a gazdaságok sikerrel teljesítették az anyagi-műszaki és munkaerőellátással kapcsolatos terveket.

az üzemanyagellátásban átmeneti problémák mutatkoztak, ezek feloldására szorosabbra kell fűzni a termelők és a vállalatok kapcsolatát. megjelölte a bizottság a következő időszak fontosabb munkáit, ezek szerint a buza vetését be kell fejezni, meg kell gyorsítani a kukorica betakarítását és a cukorrépának elszállítását a földekről. /mti/

-.-

bb 46. közlekedési balesetek

gg-ju hgy

1974. november 19.

komárom belterületén beke aladárné 37 éves személyzeti vezető, almásfüzitői lakos szabálytalanul, figyelmetlenül közlekedett és elütötte egy segédmotoros kerékpár, amely az ütközéstől felborult. a baleset következtében csákvári sándor, 63 éves nyugdíjas, komáromi lakos, a segédmotoros kerékpár vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházban meghalt. a gyalogos könnyebben sérült meg. a vizsgálat folyamatban van.

/ folyt. köv./

14.15/ju

- 35 -

14⁵⁵g

vbb 46. / közlekedési ... 1. folyt./-ju

szolnok megyében kunmadaras belterületén répánszki jános 67 éves helyi téesz tag kerekpárral szabálytalanul kanyarodott, és halálra gázolta egy teherautót.

kiskunhalas és pirtó vasútállomás között özvegy sándor imréné 80 éves kiskunhalasi háztartásbeli, figyelmetlenül lépett a sínekre és a tehervonat halálra gázolta.

bács-kiskun megyében izsák és ágasegyháza között pencz kamilló 51 éves áfész felvásárló, izsáki lakos személygépkocsijával figyelmetlen vezetés közben áttért a baloldalra és összeütközött a vele szemben kerekpáron szabályosan közlekedő szabó gyula, 38 éves téesz tag, izsáki lakossal. a baleset következtében a kerekpáros a helyszínen meghalt. a személygépkocsi vezetője ellen őrizetbevétel mellett indult eljárás.

debrecen és hajduszoboszló között sólyom ferenc, 28 éves előadóművész, debreceni lakos személygépkocsijával halálra gázolta a vele azonos irányban kerekpározó vágási kálmán 57 éves mezőgazdasági dolgozó, hajduszoboszlói lakost. a baleset körülményeinek tisztázására szakértő bevonásával vizsgálat indult. /mti/

--

bb 47. halálos áramütés

gg-ju hi hgy

1974. november 19.

kiskörösön, az árpád utcai építkezésnél horváth istván 41 éves gépkocsivezető, helyi lakos által kezelt darus gépkocsi gékje munka közben olyan közel került a magasfeszültségű vezetékhez, hogy a gépkocsi támaszkeretét fogó horcsik istván 32 éves segédmunkás, keszeli lakost halálos áramütés érte. a felelősség megállapítása folyamatban van. /mti/

14.30/ju

- 36 -

15⁰⁰g

vbb 48. megölte feleségét

gg-ju hgy

1974. november 19.

nagy ferenc 29 éves betanított munkás abonyi lakásukon szót váltás közben olyan súlyosan bántalmazta különélő feleségét, nagy ferencné 28 éves betanított munkást, hogy az asszony a helyszínen meghalt, nagy ferenc ellen, aki önként jelentkezett, a pest megyei rendőrfőkapitányság őrizetbevétel mellett indított eljárást. /mti/

--

bb 49. a téli felkészülésről tárgyalt a vas megyei szállítási bizottság

vid/kz-ju hgy

1974. november 19.

a vasuti és a közuti közlekedés téli felkészüléséről tanácskozott keddi ülésén a vas megyei szállítási bizottság. mint rámutattak, a naponta csaknem 100.000 utast és 30-35.000 tonna árut szállító szombathelyi MÁV igazgatóság teljes készülségben áll, hogy a bármikor beköszöntő télben biztonságosan járhasanak a vonatok. a vasuti kocsik és várótermek fűtéséhez mindenütt elegendő fűtőanyagot tartalékolnak. a hőtisztító, váltótakarító gépegységek kijavítva, üzemképes állapotban várnak „bevetésre”, szombathelyen korszerű önjáró hómarógéppel bővült a téli védekezési eszköztár. a bakonyban és más hófuvásveszélyes helyen 73 kilométer hosszúságban hófogó rácsot állítottak fel. ezenkívül élő növény, erdő, föld és beton hóvédmű is védi a vasúthálózatot a hófuvástól.

vas megye 1500 kilométer közúthálózatán kétezer köbméter só, több ezer köbméter salak és homok szolgálja majd a megfelelő téli közlekedést. kőszeghegyalján és az őrségben 25 kilométer hosszban hófogórács, 13 kilométer távon pedig hófogó erdő nyújt védelmet az utaknak a hófuvás ellen. /mti/

--

14.30/ju

- 37 -

15⁰⁰g

bb 50. sajtótájékoztató a karácsonyi édesipari idényáru-ellátásról

t jf/tm-ju ie hgy

1974. november 19.

az ünnepi idényáru-ellátásról tájékoztatta kedden az újságírókat farkas istván, a magyar édesipar kereskedelmi igazgatója. az üzemek egész évben gyártották a decemberben eladásra kerülő termékeket. a fogyasztói igényeket kielégítik, szaloncukorból például a tavalyinál 174 tonnával többet biztosítanak.

a fogyasztók évek óta egyre nagyobb arányban keresik a finomabb, drágább csokoládés szaloncukorkát.

1974-re háromféle, a már ismert típusu mártott szaloncukor kerül forgalomba. az 50 forintos mártott konzum-szalomból az igényeknek megfelelően 1200 tonnát termelnek. a magasabb értékű mártott arany és desszert szaloncukorkából összesen 1360 tonnát adnak. új közepes áru szaloncukorral jelentkeznek, „ezüst-szalonszalom”, néven kerül forgalomba, kilonként 30 forintos áron; a krémes kandírozott 50-50 százalékos arányban kakaós és gyümölcsízesítésű változatokat tartalmaz. csokoládé figurából összesen több mint 900 tonnát termelnek, ami 6 százalékkal több a tavalyinál. karácsonyra 35-féle különböző méretű és súlyú csokoládé figurával készültek fel.

a iv. negyedévben új termékeket is küldenek a kereskedelembe. a györi csokis-mézest 20 dekás polietilén tasakban 9.50 forintos áron adják el. többet gyártanak a palacsinta- és lángosporból. ezeket 4 kilós gyűjtő csomagolásban a vendéglátó iparnak is szállítják. /mti/

--

bb 51. növekszik a munkások tanulási kedve csongrádban

vid/fm-ju hgy

1974. november 19.

az elmúlt négy év alatt a csongrád megyei felnőttoktatásra jellemző a tanulólétszám rendszeres emelkedése, a munkások számára a korábbinál kedvezőbb új oktatási formák megjelenése. az állami oktatásban és a szakmunkásképzésben, illetve továbbképzésben ma már évente több mint 10.000 munkás vesz részt - ismerették a csongrád megyei tanács végrehajtóbizottságának kedden szegeden megtartott ülésén.

/ folyt. köv./

14.50/ju

- 38 -

1540

bb 51. / növekszik a ... 1. folyt./-ju

a dolgozók közül legtöbben a különféle szakmai tanfolyamokra járnak. a szakmunkásoknak körülbelül tíz százaléka, a magasabb képzettség elsajátítása érdekében továbbképzésen vesznek részt. jónéhány szakmában gyorsított tanfolyamokat, egyes munkaterületeken pedig szakmunkás-vizsgára előkészítő előadássorozatokat szerveztek a nagy gyakorlattal rendelkező betanított munkásoknak. az elmúlt években körülbelül 15 százalékkal emelkedett az általános iskolát befejezett, és 8-10 százalékkal az érettségizett munkások száma a megyében.

az üzemek, a vállalatok a munkások továbbtanulásának ösztönzésére változatos módszereket alkalmaznak. a tanulmányi költségektől szinte mindenütt mentesítik a dolgozókat, tanulmányi segélyeket folyósítanak számukra. sikeres vizsgák letétele alkalmából a szegedi ruhagyárban pénzjutalmat kapnak az „öreg diákok”, a jutalomszabadság, bizonyos béremelés adása egyes kenderfeldolgozó üzemekben bevált módszer. a budapesti mezőgazdasági gépgyár makói üzemében ha egy szocialista brigádtag sikeres vizsgát tett, 500 forint a jutalma. a brigád ugyanakkor 1.000 forintot kap. így az egész kis közösség érdekelt, hogy segítse, ha kell a továbbtanulásra ösztönözze, illetve a tanulás abbahagyásáról lebeszélje egy-egy tagjukat.

a vb ülésen rámutattak arra, hogy a továbbtanulásban elért eredmények számszerű adatait újra meg újra lerontják azok a fiatalok, akik az általános iskola befejezése nélkül kerülnek az üzemekbe dolgozni. ezért határozatot hoztak, hogy felvilágosító szóval, különböző intézkedésekkel segítsék elő azt, hogy minden szellemileg arra alkalmas fiatal befejezze az általános iskolát.

a megyében problémát okoz, hogy az általános iskolában évente 10-16 százalék, a középiskolákban pedig ennél is jóval több a beiratkozott felnőtt tanulók évközi lemorzsolódása. a megyei tanács vb most arra adott utasítást, hogy a legjobb pedagógusokat bízzák meg felnőttek oktatásával, és gondoskodjanak a nevelők fokozott erkölcsi és anyagi megbecsüléséről. /mti/

--

15.00/ju

- 39 -

1540

bb.52. ötszáz órás szántóföldi műszak - rizskombájn aratja a kukoricát a vízzel borított mecseki földeken

vid-kz/fé hgy 1974.november 19.

a mecsek vidékén ötszáz órája tart már a megfeszített szántóföldi műszak: éjjel és nappal, hétköznap és vasárnap megállás nélkül dolgoznak a gépek. a vető- és betakarítóbrigádok tagjai egymást váltják a földeken, s így is csak 6-8 órás pihenő jut nekik naponta. az országnak ezzen a részén szeptember és október folyamán megszűnő szünet nélkül esett, s emiatt az emberek hetekig kényszerű téltelenségben töltötték az idejüket. a megyék közül baranyában volt a legsúlyosabb az elmaradás az őszi munkákban. november elsejéig a búzának csupán a 15 százalékát vetették el, most viszont már a nyolcvan százaléka földben van és így - várhatóan - baranya is teljesíteni tudja a vetéstervét. a mezőgazdasági üzemek szakvezetői a legsúlyosabb időszakban sem tettek minőségi engedményt és ennek köszönhető, hogy a már kikelt vetések szépek, sűrűk, erősek. csak kevés helyen van szükség pótlásra. a cukorrépának közel kilencven százalékát és a kukoricának több mint hatvan százalékát betakarították a gazdaságok. a dráva mente és a mecseki hegyhát mélyfekvésű földjein azonban még mindig víz áll, ami rendkívüli módon megnehezíti a betakarítási munkákat. a szükséghelyzetben új és új ötletekkel igyekeznek urrá lenni a nehézségeken a mezőgazdasági dolgozók. a drávai termelőszövetkezetekben például több helyütt szánkószerű járművet barkácsoltak a tagok és azzal vontatják ki a termést a vizes, sáros földről a kövesutig. a mecsekben gazdálkodó sásdi búzakarász tsz rizskombájnt vásárolt szolnokon és ezzel a géppel aratja a kukoricát a vízzel borított táblákon. mocsárpajró lánctalpával könnyen mozog a vizes, süppedős földeken is és naponta 10-12 vagonnyi termést képes betakarítani. /mti/

--

bb.54. kiállítás hincz gyula munkáiból

vid/fm/fé hgy 1974.november 19.

a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem könyvtára és tóthfalusi kollégiuma kiállítást rendezett hincz gyula kossuth - díjas kiváló művész illusztrációiból és grafikáiból. a kiállítást - amelyen a művész legszebb munkái láthatók, - kedden nyitotta meg az egyetem könyvtárában dr. kádár zoltán művészettörténész. /mti/

--

15.20/fé

-40-

15.20

bb.53. pályaválasztási vetélkedő miskolcon

vid-fm/fé hgy 1974.november 19.

a borsod megyei tanács pályaválasztási intézete az idén első alkalommal rendezett az általános iskolák nyolcadik osztályos tanulói részére pályaválasztási vetélkedőt. ennek célja, hogy a most végző általános iskolások figyelmét felhívja az egyes ipari szakmákra. a nyolcadik osztályosok három-három fős csapatokat alakítottak, s ugynevezett „tablót”, készítettek azokról a szakmákról, amelyeket majd élethivatásukul választanak. ezen a tablón gyűjtötték össze többek között az ápolónői, a rendőr-hivatásról megjelent cikkeket, írták meg véleményüket. az üzemek szocialista brigádjainak segítségével összegyűjtötték az egyes szakmák, munkaleírásait, lerajzolták a használatos szerszámokat, feldolgozták az egyes munkafolyamatokat.

a tablókat az iskolákban alakult zsűri bírálta el, s a legjobbakat küldték el a kedden megtartott miskolci városi döntőbe. a miskolci uttörőházban megtartott vetélkedőn több mint husz miskolci általános iskola legjobb eredményt elért három-három főnyi csapata vett részt. a lányok legtöbbje a női fodrász és varrónő, míg a fiúk az autó-és villanszerelő, valamint melegüzemi szakmákban készített tablókkal nyertek első helyezést és adták számot a szakmáról szerzett tudásukról. a legjobb eredményt elért csapat vesz részt a decemberben megrendezendő megyei döntőn. /mti/

--

bb.55. sok az állami gondozott, kevés a hely az otthonokban - ülést tartott a békés megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid-fm/fé -zá

1974.november 19.

a békés megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén egyebek között a megye gyermeknevelő otthonainak munkájáról és működésük tárgyi feltételeiről tárgyalt.

békésben 1344 állami gondozott gyermek van, akiket otthonokban, nevelőszülőknél és a helyszüke miatt más megyék ifjunktás otthonaiban helyeztek el. mivel az utóbbi években jelentősen csökkent a nevelőszülők által gondozásba vett gyermekek száma, ugyanakkor az állami gondozottak aránya nem lett kevesebb, a végrehajtó bizottság indokoltnak tartja a meglévő nevelőotthonok bővítését és újak építését, ezen belül a megye területén 200 személyes ifjúsági otthon létesítését és a iv. ötéves tervidőszakban meg nem valósított 60 személyes gyermek- és ifjúságvédő intézet építését békéscsabán. /mti/

--

15.30/fé

-41-

15.30

bb.56. bányász művészek jubileuma

vid-fm/fé hgy 1974.november 19.

megalakulásának 10. évfordulóját ünnepelte kedden a tatabányai bányász színpad. 1964-ben a szénmedence fiataljainak kezdeményezésére szervezték meg a művészeti csoportot, amely az irodalmat és a színjátszást kedvelő ifjúságokat, értelmiségieket és diákokat tömöríti. műsoraikban elsősorban a mai életről és irodalomról adnak képet. a tatabányai bányász művészek a tíz év alatt 1200-szor szerepeltek és műsoraikat több mint 200.000-en nézték meg. gyakran vendégszerepelnek az ország különböző ipari vidékein és a munkásszállásokon.

a jubileum alkalmából kedden a tatabányai népházban ünnepségen köszöntötték a színpad tagjait és munkájukat dokumentáló kiállítást nyitottak./mti/

--

bb.57. embargó 19 óráig!

ülést tart a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága

fé -cz 1974-november 19.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának ülését november 20-ára összehívták.

a politikai bizottság az időszerű nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztató és a párt xi. kongresszusának előkészítésével kapcsolatos politikai és szervezeti kérdések megvitatását javasolja a központi bizottságnak./mti/

--

bb.58. román fotó kiállítás vásárosnaményban

vid-fm/fé -cz 1974.november 19.

negyven tabló szemlélteti a szocialista románia három évtizedes fejlődését azon a fotókiállításon, amelyet kedden nyitottak meg a vásárosnaményi művelődési központban. a gazdasági, kulturális, szociális helyzet fejlődését reprezentáló tárlatot vásárosnamény után nyiregyháza is kiállítja./mti/

--

15.40/fé

-42-

1600

bb.59. természetátalakítás a vas megyei hegyháton - a megyei tanács vb ülése

vid/fm/a/-cz

1974. november 19

a tudomány és a gyakorlat gyümölcsöző kapcsolatának új eredményéről tanácskozott keddi ülésén a vas megyei tanács végrehajtó bizottsága. a megye vezető testülete a keszthelyi agrártudományi egyetem termelésfejlesztési intézetét kérte fel, hogy az 53 000 hektárnyi, gyenge természeti és közgazdasági adottságu vas megyei hegyhát mezőgazdaságfejlesztési koncepcióját készítse el. az űrség mellett ez vas megye másik gyenge adottságu körzete, s miután az űrségben már számos kérdést megoldottak, napirendre került a hegyhát helyzetének javítása.

az intézet a terület termelési tényezőinek átrendezését javasolja a hatékonyság növelése érdekében. szakemberei szerint szükséges az okszerű területhasznosítás, a művelési ágak helyzetének rendezése. azokon a helyeken, ahol az adott művelési ág nem jár rentábilis termeléssel, ágváltozást hajtanak majd végre a termelőszoövetkezetek. indokolt mintegy 2500 hektárnyi terület kivonása a szántóföldi művelésből, s azon erdő, gyümölcsö telepítése, valamint fűmag termesztése. a szántóföldi növénytermesztés szerkezetét oly módon egyszerűítik, hogy csak 4-5 növényféléssel foglalkozzék egy-egy üzem.

a mezőgazdasági művelésben maradó területeken kémiai talajjavítást, továbbá mintegy 6000 hektárnyi kedvezőtlen szerkezetű földön altalajlazítást végeznek. a vízrendezés és az öntözés is elkerülhetetlen.

a vidék termelésében meghatározó az állattenyésztés. a népgazdasági elképzeléseket és a helyi hagyományokat figyelembe véve a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése áll az első helyen ezután is. a kialakítandó takarmánytermesztési szerkezet és a várható hozamok állatteltartó képessége alapján közel 50 százalékkal növelhető a tehénállomány a 14 közös gazdaságban. a takarmányigények kielégítése érdekében intezivebbé teszik a gyepgazdálkodást, növelik a takarmánytermesztést, tartósítást és tárolást.

a végrehajtó bizottság megállapította, hogy a természetátalakítással felérő, sorrakerülő mezőgazdasági fejlesztés mellett javítják az itt élő 32 000 lakos ellátását, közművelődési és egészségügyi helyzetét is./mti/

15.30/a

- 43 -

1600

bb.60. zöld utat kérnek a vasuttól - megkezdték a második turbina szerelését inotán

vid/kz/a/-cz

1974. november 19.

megkezdték az inotai november 7 erőmű második gázturbinájának szerelését. a szovjetunióban gyártott első turbina már a nyáron bekapcsolódott energiahálózatunk vérkeringésébe. a második turbina üzembehelyezését, a szovjet és a magyar szerelők vállalásai szerint, április 4-re tervezték. a felajánlást most módosították és vállalták, hogy ha zánk felszabadulásának 30.évfordulója tiszteletére, már február 28-tól áramot szolgáltat a második turbina is. összesen 300 szovjet és magyar szerelő fogott a munkához, amely előreláthatóan december elején érkezik a csucshoz.

a leningrádi gépgyár elkészítette és október 10-én utnak indította a turbina legutolsó tartozékát is. gondot okoz azonban - a november 7 erőmű igazgatójának tájékoztatója szerint - hogy a záhonyi vasútállomás rendkívüli leterheltsége miatt hetekig ott vesztegelnek a fontos szállítmányok. előfordult, hogy az egyik gépegységük csaknem egy hónapig várt a határállomáson továbbszállításra. jelenleg a legfontosabb berendezések közül az olajszabályozó rendszer és az olajakkumulátor vár záhonyban továbbszállításra. a szállítási fennakadások szerencsére eddig még nem okoztak számottevő szerelés kiesést. az újabb érkező berendezésekre azonban már a következő napokban szükség lesz, ezért az erőmű igazgatója zöld utat kér a vasuttól a turbina alkatrészek számára, az új gázturbina mielőbbi üzembehelyezése ugyanis egész energia gazdálkodásunkat érinti./mti/

-. -

felhasználható: 19.00 órától!

bb.61. ryszard leckí hangversenye

t/nm/tm/hi/a/-cz

1974. november 19.

kedden a budapesti lengyel kulturában hangversenyt adott ryszard leckí varsói zongoraművész. műsorán chopin-művek szerepeltek./mti/

15.45/a

- 44 -

16¹⁵

bb.62. dr.simonovits istván

tm/hi/fé -cz

1974.november 19.

egyetemi tanár, az országos haematológiai és vértranszfúziós intézet főigazgatója marokkóba utazott, ahol a magyar vöröskereszt képviselőjében részt vesz a véréadó szervezetek nemzetközi szövetségének marrakechben megtartandó kongresszusán./mti/

-. -

bb.63. a pest megyei kishajózási vállalat közli,

k/fé -cz

1974.november 19.

hogy a Lórév-^Kadony révátkelésén a teherforgalom megindult. tásony-szigetszentmiklós-majosháza-szigetcsép és dömsöd-makád révátkelésén november 20-tól a rendkívüli vízviszonyok miatt a teherforgalom bizonytalan ideig szünetel./mti/

-. -

bb.65. intranzmas tanácskozás budapesten

k sz/tm/fé -cz

1974.november 19.

kedden budapesten megkezdődött az intranzmas bolgár-magyar társaság xx.igazgatótanácsi ülése. az ülést dr. heiczman jános kohó-és gépipari miniszterhelyettes, az igazgatótanács elnöke nyitotta meg. az ülészak munkájában részt vesz ivan delcsev bolgár kohó-és gépipari miniszterhelyettes is, valamint az ellenőrző tanács tagjai, a budapesti és a szófiai kirendeltségek vezető munkatársai. az ülészakon a felek megvitatják az ez évi tervteljesítést, a jövő évi tervet, és előkészítik az 1976-80-ra szóló ötéves tervet./mti/

-. -

bb.66. eltemették györgy gyulát

t sz/gg/fé -cz

1974.november 19.

kedden nagy részvét mellett a farkasréti temetőben eltemették györgy gyulát, aki korábban kohó-és gépipari miniszterhelyettesi, majd hazánk varsói nagykövetségének kereskedelmi tanácsosi tisztét töltötte be. az elhunytat a kohó-és gépipari minisztérium nevében kiss ernő miniszterhelyettes bucsuztatta./mti/

-. -

15.55/fé

-45-

16¹⁵

bb.67. kibővítették a komárom megyei kórház szülészeti osztályát

vid/fm/a/-cz

1974. november 19.

átszervezéssel két és fél hónap alatt kibővítették tatabányán a megyei kórház szülészeti osztályát. kedden 25 új ágyat adtak át rendeltetésének. több kórházi osztály, valamint a tüdőgondozó intézet áthelyezésével oldották meg a feladatot, amihez anyagi támogatást az egészségügyi minisztérium, illetve a megyei tanács nyújtott. a bővítés nagy jelentőségű annál is inkább, mert nemcsak tatabányáról, hanem a városhoz közel eső fejér megyei községekből is ide kerülnek a szülők. ezenkívül az osztály megyei feladatokat is ellát, mert a terhespatológiás esetek egy részével a jövőben itt foglalkoznak./mti/

-.-

bb.68. új importpótló butoripari kellék - a fővárosi műanyagipari vállalat termékbemutatója

t/ol/tr/a/-cz

1974. november 19.

a hazai butorgyárak érdeklődésére számottartó új terméket mutatott be kedden az érintett szakma és a sajtó képviselőinek a fővárosi műanyagipari vállalat. importpótló jelentőségűek az újfajta, gazdaságos módszerrel, sokféle színben, fazonban előállított izléses butor nyitó-záró huzógombok, amelyek gyártását alig néhány héttel ezelőtt kezdték, s továbbfejlesztésükre a butoripari tervező irodával együttműködve tették meg az intézkedéseket.

a műanyagbuborékok színezésének többféle technológiáját dolgozták ki már eddig is; nemcsak sima, egyszínű, hanem gyöngyházszín, sőt csikosan melírozott gombokat is tudnak már előállítani. sikerrel kísérleteztek a nyomdai uton mintázott változatokkal, s foglalkoznak olyan elképzelések megvalósításával is, hogy textilanyagok beöntésével a gombok mintázata azonos legyen a szekrényoszorhoz tartozó butorkárpit anyagmintájával. a további tervek között szerepel matricás butorhuzók gyártása a gyermekszobákba a mesevilág alakjaival, a konyhabutorokon gyümölcs vagy más motívumokkal. kísérleteket kezdtek galvanikus, fémbevonatu huzógombok gyártására is.

az új termékek, a szögletes és kerekformájú különböző nagyságú fiókok és ajtófogók fémcsavarbetétjükkel könnyen felszerelhetők. segítségükkel változatosabbá tehetők a sorozatban készülő berendezési tárgyak is./mti/

16.10/a

-.-
- 46 -

1700

bb.64. békemozgalmunk munkájáról - mérlegben 1974, program 1975-re - az országos béketanács elnökségi ülése

t/tf/gk/hi/a/-cz

1974. november 19.

két fő napirendi témáról szóló beszámolóval foglalkoztak kedden az országos béketanács elnökségi ülésén: sebestyén nándorné főtitkár előterjesztésében mérleget vontak békemozgalmunk 1974. évi munkájáról és körvonalazták a mozgalom 1975-ös programját, meghatározták a következő időszakra a hazai akciók és az obt nemzetközi tevékenysége irányelveit.

mind az előterjesztett jelentésben, mind a beszámolót követő vitában - az obt elnöksége és a felszólalók - úgy értékelték az idei esztendőt, hogy sikeres, eseményekben gazdag időszak volt békemozgalmunknak. a viii. magyar békekongresszus és a békeeroők moszkvai világkongresszusa határozatainak és utmutatásainak megvalósítása megannyi eredményt hozott. békemozgalmunk úgy fejlődött, hogy erősödött a népünket átfogó tömegmozgalmi jellege, szélesedett hatóköre, nőtt nemzetközi tekintélye és befolyása is.

a békemunka fő irányát, akcióinak tartalmát a pártunk és kormányunk nemzetközi kérdésben kialakított állásfoglalásai alapozták meg. hazai mozgalmi munkánkban - s ezt nyomatékkal huzta alá az obt főtitkára - elsősorban az a törekvés vezérelt bennünket, hogy mind hatékonyabbá tegyük népünk békeharcait, megértessük az emberekkel a békeharca és a békés építőmunka szoros összefüggéseit. békemozgalmunknak az a fő törekvése, hogy minél szélesebb tömegeket nyeljünk meg a párt és a kormány politikájának cselekvő támogatására. ezzel egyidejűleg az obt külügyi munkájában úgy sokasította és fejlesztette nemzetközi kapcsolatait, hogy minőségileg is javította, tartalmasabbá tette a együttműködést a szovjetunióval és a szocialista országokkal. termékenyen alakultak a béke-világtanácsokhoz fűződő kapcsolatok, erősödött mozgalomunk együttműködése a békeeroők moszkvai világkongresszusának állandó összekötő tanácsával, ezzel a folytatólagosan működő nemzetközi testülettel. vezérlő motívuma az obt tevékenységének, hogy elősegítse: a világ nem-szocialista részében is tovább szélesedjen a szocialisták közönség békeszerető és antiimperialista irányvonalát támogató társadalmi és politikai bázis, növekedjen hazánk nemzetközi tekintélye. /folyt.köv./

16.15/a

- 47 -

1405

bb.64./ békemozgalomunk.....1.folyt./-a

békemozgalomunk ideai számadásában rangos helyen szereplő, tétel, a moszkvai világkongresszuson részt vett magyar delegáció itthon tovább gyűrűző tevékenysége annak érdekében, hogy minél szélesebb körben ismertté váljanak a világ békemunkásainak moszkvai határozatai. a hagyományos tavaszi béke-és barátsági hónap - május 9-től, a győzelem napjától kezdődően - az idén is eredményes volt a tömegmozgósító eseményekkel, gyűlésekkel, béketalálkozókkal. az 1974-ben kibontakozásának 25.évfordulóját ünneplő magyar békemozgalom vezető testülete a kiváló társadalmi munkásokat, kollektívákat emléklapokkal, jelvényekkel és emléklapokkal tüntette ki.

a jövő évi békemunka irányelveivel kapcsolatban szó esett az elnökségi ülésen, hogy a xi. pártkongresszus bizonyára kedvezően előrelendíti majd - új utmutatásaival - békemozgalomunkat is. jelentős események lesznek a jubileumi felszabadulási évforduló és a fasizmus fölötti győzelem 30 évfordulója, mind-egyikhez országos akciók szervezésével kapcsolódik a békemozgalom. ami a békemozgalmi tevékenység módszereit illeti; továbbra is nagy gondot fordítanak a differenciált, réteg-munkákra, azaz a munkások, a szövetkezeti tagok, az értelmiségiek, a fiatalok és a nők körében a leghatékonyabb formájú propagandára. fő formának továbbra is a kisebb-nagobb kollektívák-
kal való csoportos beszélgetést, a vitákat, fórumokat és a konzultáció jellegű összejöveteleket tekintik.

sokszíniú rajzolódott ki békemozgalomunk munkája az elnökségi ülés vitájában. moharos józsef, a tot alelnöke beszámolt a három szövetkezeti ágazatban kibontakozott békemozgalmi és szolidaritási akciókról. házlinger györgy, a danuvia munkása, az obt alelnöke büszkén beszélt arról, hogy az ország különböző részeiből nagyon sok,, béke,, nevű brigád csatlakozott a felhíváshoz, amelyben arra mozgósított a danuvia szerszámgépgyár iii. üzemének béke szocialista brigádja, hogy ezek a munkások kollektívák nevükhöz méltóan vegyenek részt a kongresszusi munkaversenyben. dr.timkó imre, káptalani helynök az opus pacis helyettes igazgatója a katolikus papi békemozgalom további tevékenység támogatásáról biztosította az országos békétanácsot.
/folyt.köv./
16.20/a

- 48 -

17/10

bb.64./ békemozgalomunk.....2.folyt./-a

p.kovács tibor, a mecseki szénbányák művezetője a bányászok pezsgő közéleti tevékenységéről, politikai érdeklődéséről hozott hírt. dr.szamosközi istván református püspök egyebek között azt hangsúlyozta, hogy az egyházi békemozgalom a nemes célok érdekében a hívő és a nem hívő emberek békeóhaját egy tőről fakadónak tekinti és táplálja.

ujjálalakult, személyi összetételében bővült ebben az esztendőben az obt tudományos bizottsága - erről makoldi mihályné, e bizottság alelnöke, a bvt tagja adott tájékoztatást, elmondva, hogy,, tudósok körünkéről,, címmel kiadvány-sorozatot indítanak. ebben olyan tudományos tanácskozások anyagát publikálják - idegen nyelveken is, - mint amelyet a közel-múltban rendeztek,, a tudományos fejlődés és a nemzetközi enyhülés,, témájáról, összefüggéseiről, s amelyhez hasonlóan a jövő esztendőben,, az ifjuság és a béke,, kérdéseiről tartanak majd konferenciát tudósok, békemunkások részvételével.

sarlós istván, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára a békemunka mindennapi vetületével foglalkozott mert - mint mondta - propagandánk és agitációnk nemcsak megmozdulások, események szervezésében jut kifejezésre. az is eredménye, méghozzá nagyon fontos eredménye a békemozgalomnak, ha minél szélesebb körben kialakítjuk a politizáló közvéleményt. mégpedig úgy, hogy az emberek ne csak külpolitikai témák kapcsán - esetleg háborus hírek hallatán - gondoljanak a békére, hanem érdeklődjenek belpolitikánk napi kérdései iránt is, hiszen ezek mind-mind a békés építéshez, a békeépítéshez kapcsolódnak. timmer józsef, a szot titkára, a bvt tagja elmondta, hogy a szakszervezetek a jövőben még gyümölcsözőbbé kívánják tenni kapcsolatukat a békemozgalommal, s ehhez hatékonyan felhasználhatják sokrétű nemzetközi ismeretüket, tapasztalatukat. dr.miklós lajos, a magyar jogász szövettség titkára elmondta, hogy e 25 évvel ezelőtt alakult - tehát a hazai és a nemzetközi békemozgalommal egyidős - társadalmi, politikai és szakmai szervezet fő feladatai közé soroltan kér és vállal részt a békemozgalom tevékenységéből.

/folyt.köv./

16.35/a

- 49 -

17/15

bb.64./ békemozgalomk.....3.folyt./-a

pethő tiber főszervező, az országos béketanács elnök-helyettese tájékoztatta az ülés résztvevőit arról: a béke-erők moszkvai világkongresszusának nemzetközi összekötő bizottsága közelmúltban tartott ülésén örömmel fogadták azt a magyar kezdeményezést, hogy alakítsák ki a földkerekséget átfogó mozgalom, béke-világmodelljét,,. ugyancsak ez a testület - amely egyébként moszkvában ülésezett - egyetértéssel fogadta azt a kezdeményezésünket, hogy a hazafias népfront a jövő esztendőben esedékes II. környezetvédelmi konferenciáját nemzetközi méretűvé kívánja bővíteni, elsősorban a szocialista országok és a duna menti államok küldöttségeinek meghívásával. magyar résztvevője is volt - pethő tiber személyében - annak a tisztagu bvt-küldöttségnek, amely romesh chandra főtitkár vezetésével - a napokban részt vett new yorkban az ENSZ közgyűlésén. delegátusunk erről úgy számolt be, hogy a jelenleg 138 tagállamból álló egyesült nemzetek szervezetében növekvő tekintélye van a béke-világmozgalomnak, jó a „csengése,, a bvt nevének. a közgyűlésen és a bvt-küldöttség magas szintű ENSZ-beli tárgyalásain többszörösen megnyilvánult, hogy az ENSZ is mindinkább felismeri: a világszervezet céljai, alapokmányában rögzített feladatai nem valósíthatók meg másképpen, mint a nemzetközi közvélemény cselekvő részvételével és támogatásával. a közvélemény mozgósításában pedig jelentős szerepe van, lehet a jövőben is a nagy ösztönző erejű béke-világtanácsnak. az ENSZ és a bvt együttműködése tehát igéretesen formálódik.

sebestyén nándorné vitaösszefoglalója után az ülésen elnöklő dr.réczei lászló, az obt alelnöke bejelentette, hogy - békemozgalomk kezdeményezésére - a béke-világtanács irodájának legutóbb megtartott panamai ülésén péter jánost, az országgyűlés alelnökét megválasztották a béke-világtanács elnökségének tagjává. befejezésül az obt elnöksége határozatot hozott arról, hogy december közepére összehívják az országos béketanács ülését./mti

16.40/a

-.-
- 50 -

1720

bb.69. nagyteljesítményű rotációs nyomógépet helyeztek üzembe pásztón

vid-fm/fé -cz 1974.november 19.

nagyteljesítményű rotációs nyomógépet helyeztek üzembe kedden a közlekedési nyomda pászói üzemében. a havonta mintegy ötven-hatvan tonna hivatali nyomtatvány előállítására képes berendezés mintegy husz százalékkal emeli a pászói nyomda termelését. az alig fél esztendeje létesített üzemben ez a második ilyen nagyteljesítményű berendezés, amelyet a jövő év februárjáig a harmadik követi. ezzel, valamint a termelés és termelékenység fokozását szolgáló egyéb gépek. berendezések felszerelésével befejeződik az az átszervezés, melynek eredményeként a hivatali nyomtatványt csak pásztón fognak előállítani - mégpedig az ideig 1400 tonnával szemben jövőre már 2500 tonnát, - a budapesti gyáregységben pedig zavartalanul folytatódhat az átállítás a számítástechnikai nyomtatványok gyártására./mti/

-.-

bb.70. együttműködési szerződést kötött a tallinni onkológiai intézet és a jászberényi városi kórház

vid-fm/fé -cz 1974.november 19.

szocialista együttműködési szerződést írt alá kedden jászberényben a tallinni onkológiai intézet és a jászberényi kórház igazgatója. a megállapodás értelmében a két egészségügyi intézmény - amely a tallinn és szolnok megye közötti hagyományos együttműködés során került kapcsolatba egymással - rendszeresen tájékoztatja egymást a rákos megbetegedések korai felismerésében és gyógykezelésében elért eredményekről. a jászberényben tartózkodó orvos-küldöttség a.n.gavrilov professzor vezetésével a szerződés aláírása után a jászberényi városi tanács nagytermében a meghívott százharminc hazai onkológus szakorvos előtt beszámolt az északnyugat-ban kialakított onkológiai szűrő-hálózatról, vizsgálataik eredményeiről, amelyek egyértelműen igazolják, hogy a kezdeti stádiumban felismert rosszindulatú daganatok az esetek túlnyomó részében nagy határfokkal gyógyíthatók. hasonló tapasztalatokról adtak számot a jászberényi kórház orvosai is, akik hat éve folytatják már eddig is nagy tudományos visszhangot kiváltott kutatásaikat, amelyek hasonlóképpen a rákos betegségek korai felismerésére irányulnak./mti/

-.-

bb.71. öt millió forint értékű szőlőt mentettek meg az állatorvosi egyetem hallgatói

i kg/pá/fé -cz 1974.november 19.

megkezdődött ismét az oktatás az állatorvostudományi egyetemen, amelynek hallgatói két héten át segítették a mélykúti alkotmány tsz és a kunbajai állami gazdaság szüreti munkálatait. a 450 egyetemi hallgató összesen 5 millió forint értékű gyümölcsöt mentett meg a pusztulástól./mti/

16.50/fé

-.-
-51-

1720

bb.72. a dolgozók széles körét kell bevonni a tervezésbe - közgazdasági fórumot rendezett a hazafias népfront komárom megyei elnöksége

vid-fm/fé -cz 1974.november 19.

a termelés, a tervezés különböző szféráiból ipari, bányászati és mezőgazdasági szakembereket, tanácsi és vállalati közgazdászokat, szocialista brigádvezetőket, mozgalmi vezetőket hívott meg a hazafias népfront komárom megyei elnöksége arra a fórumra, amelyet kedden rendezett tatabányán. dr. szabó kálmánnak, a budapesti marx-károly közgazdaságtudományi egyetem professzorának vezetésével azt vitatták meg, milyen kedvező fordulatot sikerült elérni ebben a tervidőszakban, hogyan lehetett volna nagyobb előrelátással, gondossággal több akadályt elkerülni. számba vették, milyen módon lehetne még több embert mozgósítani a társadalmi tennivalókra, hogyan lehetne még inkább az állampolgárok érdekeinek szolgálatába állítani a tanácsi testületek döntéseit.

a legjelentősebb fordulatok egyikének a tudatos cselekvésnek azt az ugrásszerű emelkedést jelölték meg, amely a megyében ma a szocialista brigádokat jellemzi. ennek egyik mutatója a társadalmi munka mérete, a gyermekintézmények számának rohamos növekedése. a tanácskozás résztvevői elmondták, hogy a dolgozók szívesen vállalják a termelés legnehezebb feladatait is, de látniuk kell az okokat, és azt, hogy távlatokban érdemes áldozatot vállalni. állást foglaltak abban, hogy a következő tervidőszakban akkor teremthetünk az eddiginél is kedvezőbb életkörülményeket, ha feladatainkat, lehetőségeinket körültekintően, valóságérzéssel mérjük fel és állítjuk össze. számításba kell venni például, hogy a népgazdaság jövedelmének jelentős hányada a külkereskedelemből származik, így nem vonhatjuk ki magunkat a legfontosabb alapanyagok, termékek áremelkedésének hatása alól. az eddiginél is lelkiismeretesebb munkával azonban sok nehézséget át lehet hidalni. ehhez egyes helyeken határozottabb gazdasági vezetés szükséges, és megalapozottabb terveket kell készíteni. számba kell venni a dolgozók javaslatát, bírálatát és a legáltalánosabbakat be kell állítani a tervbe. így a legtöbben magukénak vallják majd azt, és nagyobb erőfeszítéseket tesznek a teljesítéséért./mti/

--

bb.73. kiegészítés a mai bb.25. számú hírűnkhez:

tr/hi/fé -cz 1974.november 19.

közművelődési tanácskozás kezdődött kedden budapesten bulgária, csehszlovákia, kuba, lengyelország, magyarország, mongólia, ndk, románia és a szovjetunió kulturális miniszterhelyetteseinek és szakértőinek részvételével. a tanácskozás napirendjén szerepel a közművelődésnek a szocialista társadalom életében betöltött helyével, szerepével, feladataival foglalkozó eszmecsere, továbbá a közművelődés hatékonyságát szolgáló tudományos kutatások feladatairól és a szocialista országok együttműködéséről szóló konzultáció./mti/

--

17.05/fé

-52-

17.50

bb.74. az évm és az okisz vezetőknek közös értekezlete az építőipari szövetkezetek műszaki fejlesztésének meggyorsításáról

t sb/pá/fé -cz 1974.november 19.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium és az okisz vezetői kedden közös értekezleten vitatták meg az építőipari szövetkezetek műszaki fejlődésének gyorsítását célzó intézkedésekről előterjesztett anyagot. elemezték a szövetkezeti építőipar eddigi fejlődését, az építés iparosításában elért eredményeket és a fejlesztés lehetőségeit. ennek alapján meghatározták a jövő évi és az v.ötéves tervidőszakban legfontosabb fejlesztési elveket. kiemelt feladatként jelölték meg a lakosságnak végzett szolgáltatások, a lakásépítés, a lakóházakhoz kapcsolódó járulékos beruházások, valamint a fenntartási és felújítási munkák fejlesztését. támogatottak arra, hogy az eddiginél hatékonyabban kell kihasználni a szövetkezeti építőipar termelési kapacitását. ezért fontos az állami és a szövetkezeti építőipar megfelelő szakosításának és kooperációjának fejlesztése. különösen gyors előrelépés szükséges az építőgép kölcsönzés kedvezőbb szervezeti keretének megvalósításában, a központi építőipari telephálózat kialakításában. az építőipari ipari háttereként, bázisaként pedig az eddiginél jóval nagyobb arányban kell támaszkodni az ipari szövetkezetek munkájára, segítségére. a közös vezetői értekezlet döntéseinek végrehajtását az évm és az okisz együttműködési bizottsága készíti elő./mti/

--

bb.75. s.e. jegorov,

gg/sc/fé -cz 1974.november 19.

a szovjetunió állami bankja orosz köztársasági irodájának vezetője, az ügyvezetőség tagja, küldöttség élén a magyar nemzeti bank meghívására tapasztalatcserére magyarországra érkezett./mti/

--

bb.77. a jugoszláv szocialista ifjusági szövetség

k pr/gg/hi/fé -cz 1974.november 19.

kongresszusára kedden belgrádba utazott a magyar kommunista ifjusági szövetség küldöttsége. a delegációt barabás jános, a kisz központi bizottságának titkára vezeti./mti/

--

17.30/fé

-53-

17.50

bb.72. a dolgozók széles körét kell bevonni a tervezésbe - közgazdasági fórumot rendezett a hazafias népfront komárom megyei elnöksége

vid-fm/fé -cz 1974.november 19.

a termelés, a tervezés különböző szféráiból ipari, bányászati és mezőgazdasági szakembereket, tanácsi és vállalati közgazdászokat, szocialista brigádvezetőket, mozgalmi vezetőket hívott meg a hazafias népfront komárom megyei elnöksége arra a fórumra, amelyet kedden rendezett tatabányán. dr. szabó kálmánnak, a budapesti marx károly közgazdaságtudományi egyetem professzorának vezetésével azt vitatták meg, milyen kedvező fordulatot sikerült elérni ebben a tervidőszakban, hogyan lehetett volna nagyobb előrelátással, gondossággal több akadályt elkerülni. számba vették, milyen módon lehetne még több embert mozgósítani a társadalmi tennivalókra, hogyan lehetne még inkább az állampolgárok érdekeinek szolgálatába állítani a tanácsi testületek döntéseit.

a legjelentősebb fordulatok egyikének a tudatos cselekvésnek azt az ugrásszerű emelkedést jelölték meg, amely a megyében ma a szocialista brigádokat jellemzi. ennek egyik mutatója a társadalmi munka mérete, a gyermekintézmények számának rohamos növekedése. a tanácskozás résztvevői elmondták, hogy a dolgozók szívesen vállalják a termelés legnehezebb feladatait is, de látniuk kell az okokat, és azt, hogy távlatokban érdemes áldozatot vállalni. állást foglaltak abban, hogy a következő tervidőszakban akkor teremthetünk az eddiginél is kedvezőbb életkörülményeket, ha feladatainkat, lehetőségeinket kármentesen valóságérzéssel mérjük fel és állítjuk össze. számításba kell venni például, hogy a népgazdaság jövedelmének jelentős hányada a külkereskedelemből származik, így nem vonhatjuk ki magunkat a legfontosabb alapanyagok, termékek áremelkedésének hatása alól. az eddiginél is lelkiismeretesebb munkával azonban sok nehézséget át lehet hidalni. ehhez egyes helyeken határozottabb gazdasági vezetés szükséges, és megalapozottabb terveket kell készíteni. számba kell venni a dolgozók javaslatát, bírálatát és a legáltalánosabbakat be kell állítani a tervbe. így a legtöbbben magukénak vallják majd azt, és nagyobb erőfeszítéseket tesznek a teljesítéséért./mti/

-. -

bb.73. kiegészítés a mai bb.25. számú hírűnkhez:

tr/hi/fé -cz 1974.november 19.

közművelődési tanácskozás kezdődött kedden budapesten bulgária, csehszlovákia, kuba, Lengyelország, magyarország, mongólia, ndk, románia és a szovjetunió kulturális miniszterhelyetteseinek és szakértőinek részvételével. a tanácskozás napirendjén szerepel a közművelődésnek a szocialista társadalom életében betöltött helyével, szerepével, feladataival foglalkozó eszmecsere, továbbá a közművelődés hatékonyságát szolgáló tudományos kutatások feladatairól és a szocialista országok együttműködéséről szóló konzultáció./mti/

-. -

17.05/fé

-52-

1730

bb.74. az évm és az okisz vezetőinek közös értekezlete az építőipari szövetkezetek műszaki fejlesztésének meggyorsításáról

t sb/pá/fé -cz 1974.november 19.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium és az okisz vezetői kedden közös értekezleten vitatták meg az építőipari szövetkezetek műszaki fejlődésének gyorsítását célzó intézkedésekről előterjesztett anyagot. elemezték a szövetkezeti építőipar eddigi fejlődését, az építés iparosításában elért eredményeket és a fejlesztés lehetőségeit. ennek alapján meghatározták a jövő évi és az v.ötéves tervidőszakban legfontosabb fejlesztési elveket. kiemelt feladatként jelölték meg a lakosságnak végzett szolgáltatások, a lakásépítés, a lakóházakhoz kapcsolódó járulékos beruházások, valamint a fenntartási és felújítási munkák fejlesztését. támutattak arra, hogy az eddiginél hatékonyabban kell kihasználni a szövetkezeti építőipar termelési kapacitását. ezért fontos az állami és a szövetkezeti építőipar megfelelő szakosításának és kooperációjának fejlesztése. különösen gyors előrelépés szükséges az építőgép kölcsönzés kedvezőbb szervezeti keretének megvalósításában, a központi építőipari telephálózat kialakításában. az építőipari ipari háttereként, bázisaként pedig az eddiginél jóval nagyobb arányban kell támaszkodni az ipari szövetkezetek munkájára, segítségére. a közös vezetői értekezlet döntéseinek végrehajtását az évm és az okisz együttműködési bizottsága készíti elő./mti/

-. -

bb.75. s.e. jegorov,

gg/sc/fé -cz 1974.november 19.

a szovjetunió állami bankja orosz köztársasági irodájának vezetője, az ügyvezetőség tagja, küldöttség élén a magyar nemzeti bank meghívására tapasztalatcserére magyarországra érkezett./mti/

-. -

bb.77. a jugoszláv szocialista ifjusági szövetség

k pr/gg/hi/fé -cz 1974.november 19.

kongresszusára kedden belgrádba utazott a magyar kommunista ifjusági szövetség küldöttsége. a delegációt barabás jános, a kisz központi bizottságának titkára vezeti./mti/

-. -

17.30/fé

-53-

1730

bb.76. ülést tartott az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága

t pr/gg/hi/fé -cz

1974.november 19.

a helyzet tarthatatlan, a már már aggasztó méretű vidéki orvoshiány szocialista egészségügyi politikánk maradéktalan végrehajtását gátolja - állapította meg keddi ülésén az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága, megvitatta a központi népi ellenőrzési bizottságnak a vidék orvosellátásáról szóló jelentését. a dr. pesti lászló elnökletével megtartott tanácskozáson részt vett varga gáborné, az országgyűlés alelnöke, dr. dabronaki gyula államtitkár, a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke, dr. papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsi hivatalának elnöke, dr. medve lászló egészségügyi miniszterhelyettes, és dr. darabos páál, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének főtitkára.

dr. dabronaki gyula, a kneb vizsgálat tapasztalatait ismertette elmondotta, hogy magyarországon az orvosok száma 1950 és 1973 között két és félszeresére, 10.000-ról 25.000-re nőtt, s ma már a középfokú végzettségű egészségügyi dolgozók száma is eléri a nyolcvanezret. ezek az adatok - 10.000 lakosra számítva - európa, sőt a világ élvonalába emelik hazánkat. az ellenőrzés során megállapították, hogy 1973-ban országosan 2500 volt az üres orvosi állások száma, s további 1800 helyre nem tudtak főfoglalkozásban orvost biztosítani. az üres munkahelyek számának növekedése a kötelező állás-gazdálkodás megszüntetése és az új pályázati rendszer bevezetése óta meggyorsult, aránya a korábbi 5 százalékról 1973-ra 10 százalékra nőtt. a legjellemzőbb aránytalanságok közé tartozik, hogy jelenleg budapestén csaknem annyi orvos dolgozik, mint 1950-ben az egész országban /10.000-en/, a vidéki városokban ennél valamivel többen, 11.000-en, míg a községekben csupán négyezren tevékenykednek. tény, hogy az orvosok szívesebben helyezkednek el városokban, ahol jobb a munka. és életfeltételek, kedvezőbbek a szakmai előrehaladás lehetőségei, mint falvakban. a korábbi területi aránytalanságok felszámolása, valamint egyes munkaterületek fokozódó igényeinek kielégítése komoly nehézségekbe ütközik. 1972-ben 6,2 százalékos volt az orvoshiány a körzetekben, 11,6 százalékos a rendelőintézetekben, 6,9 százalékos a kórházakban, s 2,9 százalékos a felsőoktatásban. az orvosellátás legtöbb gondot okozó területei a falusi körzetek, a szakorvosi rendelőintézetek, az iskolaegészségügyi és üzemorvosi ellátás, valamint az egészségügyi szakigazgatás.

/folyt.köv./
17.40/fé

-54-

145

bb.76./ ülést tartott...1.folyt./fé

az ország falusi településeinek körülbelül a fele - az alacsony lélekszám miatt - nem rendelkezik önálló orvossal. a kneb vizsgálat szerint sok, kedvezőtlenebb adottságú körzetben évek óta betöltetlen az állás, vagy nagy mértékű a fluktuáció. persze, az üres körzeti orvosi állásokra vonatkozó átlagszámok között igen nagy mértékű a szóródás, lényegesen eltérő színvonalu az ellátás. társadalmilag sem indokolható az a hátrányos helyzet, hogy a falun élők jelentős hányadának egészségügyi alapellátása nincs a jogos igényeknek megfelelően biztosítva.

az orvosi körzetekben évente több mint 55 millió beteget kezelnek, vélhető, hogy egyrésztük nem indokoltan. az orvosi munkaerő hatékony felhasználásának szempontjából nem elég racionális a szakorvosi rendelőintézetek szervezete, vitathatatlan tény ugyanis, hogy a szakorvosi rendelőintézetekben sok tekintetben párhuzamos jellegű munkát végeznek. a szakorvosi rendelőintézetek aránytalan fejlesztését igazolja, hogy ezekben az intézményekben - orvoshiány miatt - körülbelül 90-100 millió forint értékű „gyógyító kapacitás”, áll kihasználatlanul.

a kneb-jelentés az ellátás nem kielégítő voltának okai között említi, hogy az orvosok egy része nem a társadalmi szükségletnek megfelelő területen dolgozik. évente általában 1000-1100 orvos hagyja el az egyetemeket, közülük 500-600-an lépnek a nyugdíjazottak helyébe, a többiek számára évente átlagosan 600-900 állást kínálnak fel. az orvosok tehát válogathatnak az állások között, ez szükségszerűen aránytalan fejlesztésekhez vezet, s része van abban, hogy nagy a nemkívánatos fluktuáció, s hogy tartósan üresek orvosi helyek. a munkaerő-tervezés alapvető problémája, hogy nem számol megfelelően a tényleges szükségletekkel. nincsenek átfogó statisztikák a megbetegedések alakulásáról, számáról, nem vették eléggé figyelembe a kialakított létszámfejlesztési normatívákat. a végző orvosok közül sokan nem vállalnak állást, arányuk az utóbbi években a 8-12 százalékot is elérte.

a kneb véleménye szerint a jelenlegi bérezési és jutalmazási rendszer sem szolgálja megfelelően az orvosi munkaerők ésszerű elosztását. a bérezés nem eléggé differenciált, a vidéki körzeti orvosok éjjel-nappal szolgálatban vannak, s hátrányosabb a helyzetük a szakmai fejlődés tekintetében is.

/folyt.köv./
17.50/fé

-55-

1800

bb.76./ ülést tartott..2.folyt./fé

a népi ellenőrök jelentését kiegészítve dr.medve lászló elmondotta, hogy az idén már az egészségügyi minisztérium - a valós igényekhez igazítva, s az ellátatlanabb területek helyzetét javítva - korlátozta a meghirdethető orvosi állások számát, egyebek között budapesten, baranyában, csongrádban és hajdu-biharban. Ez valamelyest enyhítette ugyan a gondokat, de meg nem szüntette: szabolcsban például mindössze 40 fiatal helyezkedett el, jóllehet 80-nál is többre lenne szükségük, békésbe pedig csak heten mentek, bár ott 56 üres állás van.

az előterjesztést követő vitában a képviselők és a meghívott szakemberek - megyei főorvosok - véleménye egybevágtott: az orvoshiány magyarországon relatív, a hiba az egészségügyi munkaerőgazdálkodás tervszerűtlenségében rejlik. az orvosi pálya: hivatás - hangoztatták a bizottság tagjai - de egyben része a társadalmi munkamegosztásnak is, szervezett formában kell szolgálnia az ország igényeit. a helyzet tarthatatlan, mindent meg kell tenni agondok enyhítésére. jól átgondolt, alaposan megfontolt intézkedésekre van szükség, s ezek között helye van radikálisabb megoldásoknak is. a bizottság nem öntötte végleges formába javaslatait, úgy döntött azonban, hogy az elhangzottak figyelembe vételével - a kneb jelentésben vázolt feladatokra alapozva- előterjesztést készít a gondok enyhítésére. a kneb például azt indítványozta, hogy az egészségügyi minisztérium - az illetékes tárcák és főhatóságok bevonásával - biztosítsa a tervszerűbb és hatékonyabb, a társadalmi igényeket és célokat jobban szolgáló egészségügyi munkaerőgazdálkodást. új álláshelyek létesítésére csak kivételesen kerülhessen sor az orvosokkal viszonylag jól ellátott intézményekben, területeken és szakmákban, vizsgálják felül az egészségügy irányításának és működésének szervezetét, szüntessék meg a felesleges adminisztrációt, s vegyék górcső alá az orvosok erkölcsi és anyagi megbecsülésének rendszerét.

központi témája volt a vitának az orvosképzés, jelesen: a hivatástudatra nevelés. a képviselők azokat a formákat keresték, és amelyekkel biztosítható: a súlyos százezrekért kiképzett orvosok valóban ott helyezkedjenek el, ahol munkájukra a legégetőbb szükség van. az is megfogalmazódott, csak azokat vegyék fel az egyetemre, akik vállalják, hogy ott dolgoznak majd, ahová irányítják őket. egy másik vélemény: a végzett orvosok kötelezően töltsenek le bizonyos időt vidéken, ugyanakkor biztosítsák számukra később a városba visszatérés lehetőségét. /folyt.köv./

17.58/fé

-56-

s minden állás kiírását megengedte bács- kiskunban, békésben, borsodban, és szabolcs- szatmárban.

1805

bb.76./ ülést tartott...3.folyt./fé

a számok tanúsága szerint az orvosegyetemeken igen alacsony a fizikai dolgozók, ezen belül a mezőgazdaságban dolgozók, gyermekeinek aránya. az 1974-75-ös tanévre felvett hallgatók között a munkás-szülők gyermekeinek aránya alig 25-30 százalékos, a parasztszár-mazásuaké pedig csupán 2,5-3 százalékos. számuk növelése sürgető feladat, jó példával debrecen szolgál: a fizikai dolgozók orvosegyetemre jelentkező gyermekeivel már gimnazista korukban foglalkoznak. jó példát hozott az egyik szabolcsi képviselő is: a megyében 1963 óta 180 társadalmi ösztöndíj-szerződést kötöttek, az ösztöndíjasok közül százan már végeztek, s 80 százalékuk tartósan a megyében vállalt állást. arról is szó esett a bizottsági ülésen, hogy komoly vizsgálatot igényel: valóban szükség van-e minden orvosi állásra. a gyakorlat szerint a betöltetlen állás bére jutalomként szétszórható, ez egy esztendőben igen nagy összeget, 149 millió forintot tesz ki. van olyan tapasztalat is, hogy ezért nem töltenek be egy-egy helyet, legalábbis erre utal, hogy ahol a tanács az üres állást meg akarja szüntetni, ott - miután a békeret így is, úgy is „elvéssz”, rögtön találnak embert. sok orvost kötnek le a közigazgatási, szervezési, műszaki területek is, jóllehet ezek egy részén más képzettségű, vegyész, gyógyszerészt, vagy biológust is foglalkoztathatnának.

a vitában felszólalt dr. noszkay auré, dr.marton zoltán, dr. petri gábor, varga gáborné, dr. varga pálné, nics jános, dr. stark janka, dr. bene zoltán, oláh jános, ujhelyi sándorné, dr.lakatos páll, dr. radnai éva, flerkó béla, dr. hargitay katalin és dr. vámosi erzsébet országgyűlési képviselő. az ülés dr. pesta lászló zárszavával ért véget./mti/

József

18.00/fé

--

57-

1810

bb.78. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától
18.00 óráig

a/-cz

1974. november 19.

38. magyar vizügyi tárgyalások
39. dr.korom mihály
40. rendőrségi hírek
41. elhunyt biai főglein istván
42. magyar-szovjet közös könyvkiállítás
43. új fűtőmű miskolcon
44. hazaérkezett indiából
45. országos mezőgazdasági operatív biz.ülése
46. közlekedési balesetek
47. halálos áramütés
48. megölte feleségét
49. téli felkészülésről
50. sajtótájé. a karácsonyi édesipari ellátásról
51. növekszik a munkások tanulási kedve
52. ötszáz órás szántóföldi műszak
53. pályaválasztási vetélkedő miskolcon
54. kiállítás hincz gyula munkáiból
55. ülést tartott a békés m vb.
56. bányász-művészek jubileuma
57. ülést tartott az mszmp
58. román fotokiállítás
59. vas m. tanács vb ülése
60. zöld ut
61. ryszard lecki hangversenye
62. dr.simonovits istván
63. kishajózási vállalat
64. az országos béketanács elnökségének ülése
65. intranszmas tanácskozás budapesten
66. eltemették györgy gyulát
67. kórházbővítés komárom megyében
68. a fővárosi műanyagipari vállalat termékbemutatója
69. rotációs nyomógép üzembehelyezése
70. együttműködési szerződés

/folyt.köv./

18.05/a

- 58 -

bb.78./ a belföldi.....folyt./-a

71. egyetemi hallgatók a tsz-eknek segitenek
72. ülést tartott a hnf komárom megyei szervezete
73. kiegészítés a bb.25.sz hírhez
74. az évm-okisz
75. s.e. jegorov
76. ülést tartott az országgyűlés szoc. bizottsága
77. belgrádba utazott barabás jános
78. hirjegyzék

/mti/

--

bb.79. időjárásjelentés

mm/fé -cz 1974.november 19.

a meteorológiai intézet jelenti 1974.november 19-én , kedden
19 órakor:

keleten is eső

várható időjárás szerda estig: időnként felszakadózó felhőzet,
főként keleten többfelé eső, egy-két helyen zivatar. élénk,
helyenként viharos lökésekkel kísért északnyugati-északi szél.
az eddiginél hűvösebb idő. a legmagasabb nappali hőmérséklet
szerdán 7-12 fok között./mti/

--

bb.80. hangverseny a bolgár kulturális központban

mm/fé -cz 1974.november 19.

kedden este a bolgár kulturális központban nagyszerű hang-
versenyt tartottak mártá dejanova bolgár zongoraművész, sebes-
tyén albert zongoraművész és bisztriczky tiber hegedűművész köz-
reműködésével. a bolgár zongoraművész nő chopin és rahmanyinov, a
magyar művészek veszelin sztojanov, pancso vladigerov, georgi zla-
tev-cserkin, és bojan ikonov műveket adtak elő./mti/

--

202140

- 59 -

bb.81. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 órától
zárásig

fé -cz

1974.november 19.

79. időjárásjelentés
80. hangverseny a bolgár kulturális központban
81. híregyzék /mti/

-.-

- v é g e -

21.15/fé

- 60 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sánsor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: koncz antal

2021⁴⁰

MTI.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

60.008/x

bb 1. közös ügyünk a környezetvédelem - a jogalkotók és a nép-
front törvényelőkészítő összefogásáról

i tf/gg/ny hi -cz

1974 november 20.

a jogalkotás paragrafus-szerkesztő tudósai- az illetékes igazságügyi szakemberek - az év derekán elkészítették „ az emberi környezet védelméről, „ szóló törvény tervezetét. a majdani -várhatóan az országgyűlés által még az idén törvényerőre emelendő - jogszabály első változatáról, tehát még formálható tervezetéről országos társadalmi vitát szervezett a hazafias népfront országos tanácsa. e közelmúltban lezajlott vita tanulságairól, tapasztalatairól érdeklődött a hazafias népfront illetékeseitől az mti munkatársa.

- a tanácsok és a tömegszervezetek bevonásával szerveztük meg a vitát - mondták -, várva és kérve a közvélemény reagálását mindannyiunk közös ügye, a környezetvédelem kérdéseiben. budapestben, továbbá két megyében / békésben és somogyban / és az ország hét nagyobb ipari központjában: győr, mosonmagyaróvár, tata-bánya, dunaujváros, szeged, miskolc és kazincbarcika városokban tartottunk vitafórumokat. a viták vezetésére országgyűlési képviselőket, közéleti személyiségeket és gazdasági szakembereket kértünk fel. a meghívottaknak előzetesen megküldtük a törvénytervezetet.

/folyt köv/

-1-